



**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, intervenienți accesorii Comisia Electorală Centrală și Serviciul de Informații și Securitate, privind limitarea activității partidului politic Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” pe un termen de 12 luni

împotriva hotărârii din 4 august 2026 a Curții de Apel Centru,

*(Dosarul nr. 2ra-748/26
PIGD 2-25134628-01-2ra-28082026)*

Consolidarea practicii judiciare în materia limitării activității partidului politic
--

Curtea de Apel Centru: jud. E. Badan-Melnic, C. Roșca, R. Pascari

30 octombrie 2026
Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” și Ministerul Justiției al Republicii Moldova

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Munteanu,

Elena Croitor, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 19 septembrie 2025, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, intervenienți accesorii Comisia Electorală Centrală, Serviciul de Informații și Securitate, solicitând limitarea activității Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” pentru un termen de 12 luni (f.d.2-10, vol. I).
2. Prin cererea de chemare în judecată depusă, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a solicitat aplicarea măsurii asigurătorii - limitarea activității Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” pe durata examinării cauzei, până la pronunțarea hotărârii asupra fondului, în temeiul art. 21 alin. (3²) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice.
3. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat că, la 18 septembrie 2025, Comisia Electorală Centrală, prin scrisoarea nr. CEC-8/8992, a notificat Ministerul Justiției despre adoptarea Hotărârii nr. 3993 din 17 septembrie 2025 „Cu privire la contestația nr. CEC-10AP/6 din 2 septembrie 2025 și sesizarea nr. CEC-7/22684 din 5 septembrie 2025” și a solicitat examinarea aplicabilității art. 21 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice în privința Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”.
4. În susținerea cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat că, prin Hotărârea nr. 3993 din 17 septembrie 2025, Comisia Electorală Centrală a admis parțial contestația depusă de Partidul Politic Partidul Național Moldovenesc și sesizarea Partidului Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa; a aplicat Blocului Electoral „Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei” sancțiunea sub formă de avertisment pentru încălcarea prevederilor legale privind finanțarea partidelor politice; a inițiat efectuarea misiunii de control complex al finanțării activității Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” pentru perioada 1 mai-31 august 2025 și a Blocului Electoral „Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei” pentru perioada 3 august-1 octombrie 2025, cu obligarea prezentării, în termen de 48 de ore, a actelor necesare solicitate cu privire la finanțarea campaniei electorale și/sau a partidului politic;

precum și a sesizat Ministerul Justiției în vederea examinării aplicabilității art. 21 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice în privința Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”.

5. Reclamantul a indicat că, în urma examinării materialelor respective, Comisia Electorală Centrală a identificat aspecte susceptibile să aducă atingere gravă pluralismului politic și principiilor democratice fundamentale, prin posibila finanțare ilegală sau acordarea unor valori materiale în favoarea partidului politic vizat ori a concurenților săi electorali, inclusiv prin utilizarea unor mijloace financiare pentru activitățile curente sau electorale ale acestuia. În aceste circumstanțe, Comisia Electorală Centrală a apreciat necesară sesizarea Ministerului Justiției în vederea examinării aplicabilității art. 21 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice.

6. Cu referire la măsura asiguratorie solicitată, reclamantul a susținut că limitarea activității partidului pe durata examinării cauzei era necesară pentru prevenirea unui pericol real și iminent de producere a unor consecințe iremediabile asupra valorilor democratice și ordinii de drept.

7. Prin încheierea Curții de Apel Centru din 25 septembrie 2025, a fost admisă cererea Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind aplicarea măsurii asigurătorii și s-a dispus limitarea activității Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” pe perioada examinării prezentei cauze civile, până la pronunțarea hotărârii asupra fondului.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

8. Prin hotărârea din 4 august 2026 a Curții de Apel Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, intervenienți accesorii Comisia Electorală Centrală și Serviciul de Informații și Securitate, privind limitarea activității Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” pe un termen de 12 luni. S-a limitat activitatea Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” pentru un termen de 12 (douăsprezece) luni. S-a stabilit că termenul privind limitarea activității Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” urmează a fi calculat începând cu 25 septembrie 2025, data aplicării măsurii asigurătorii prin care s-a limitat activitatea Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” pe perioada examinării cauzei civile, până la pronunțarea în fond, aplicate prin încheierea Curții de Apel Centru din 25 septembrie 2025. S-a respins, ca neîntemeiată, cererea Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” privind anularea măsurii asigurătorii de limitare a activității partidului politic pe perioada examinării cauzei, până la pronunțarea în fond, aplicate prin încheierea Curții de Apel Centru din 25 septembrie 2025. S-a încasat din contul

Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” la bugetul de stat al Republicii Moldova suma de 250,00 lei (două sute cincizeci lei 00 bani) cu titlu de taxă de stat de la plata căreia reclamantul este scutit în temeiul legii. S-a încasat din contul Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” în contul Curții de Apel Centru suma de 200,00 lei (două sute lei 00 bani) cu titlu de taxă de timbru de la plata căreia reclamantul este scutit în temeiul legii (f. d. 94-160, vol. VII).

9. Curtea de Apel a reținut *Standardele din opinia Comisiei de la Veneția (cdl-ad(2026)007) si Amicus Curiae (cdl-ad(2026)006) adoptate la cea de-a 146-a sesiune plenară din 6-7 martie 2026.*

10. În sprijinul hotărârii, Curtea de Apel Centru a făcut trimitere la pct. 22, 33 și 34 din Amicus curiae CDL-AD(2026)006, prin care Comisia de la Veneția califică limitarea activității și dizolvarea partidelor politice drept ingerințe severe în libertatea de asociere și arată că asemenea restrângeri trebuie să fie prevăzute de lege, să urmărească unul sau mai multe scopuri legitime și să fie necesare într-o societate democratică. Comisia precizează că necesitatea ingerinței presupune existența unei nevoi sociale imperioase și respectarea principiului proporționalității, aprecierea acesteia urmând a fi efectuată în raport cu circumstanțele concrete ale cauzei, iar nu în mod abstract

11. În pct. 35-36 din Amicus curiae CDL-AD(2026)006, Comisia examinează expres mecanismul prevăzut de art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007, inclusiv ipotezele finanțării ilegale sau acordării ilegale de servicii ori bunuri materiale partidului politic sau concurenților săi electorali și introducerii în țară, în mod sistematic și ilegal, a mijloacelor financiare pentru activitățile curente ori electorale ale partidului. În acest context, Comisia constată că măsurile prevăzute de dispozițiile examinate nu intră, prin ele însele, în conflict cu art. 10, 11 și 17 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

12. Totodată, în pct. 40 din Amicus curiae CDL-AD(2026)006, Comisia de la Veneția reține, prin raportare la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, că examinarea de ansamblu a justificării unor restricții aplicate unui partid politic presupune verificarea caracterului suficient de demonstrat și iminent al riscului pentru democrație, a măsurii în care actele și declarațiile liderilor și membrilor sunt imputabile partidului în ansamblu, precum și a semnificației conduitei imputabile apreciate în ansamblul său. Aceste criterii confirmă necesitatea unei evaluări individualizate și contextuale a probelor, cu stabilirea distinctă a legăturii dintre conduita persoanelor implicate și formațiunea politică.

13. De asemenea, a fost reținut pct. 51 din Opinia CDL-AD(2026)007, prin care Comisia de la Veneția constată că obiectivele urmărite prin modificările referitoare la partidele politice - protejarea instituțiilor democratice, integritatea alegerilor și prevenirea corupției sistemice - sunt legitime. Totodată, având în vedere amploarea

ingerinței statului într-un domeniu aflat în centrul pluralismului politic, compatibilitatea măsurilor cu libertatea de asociere depinde de respectarea strictă a principiilor necesității și proporționalității, de existența unor criterii juridice clare și previzibile și de disponibilitatea unor garanții judiciare efective. Comisia mai indică faptul că constatările și sancțiunile trebuie să se întemeieze pe dovezi convingătoare și pe evaluări individualizate, supuse unui control judiciar efectiv.

14. Curtea de Apel Centru a dat o relevanță deosebită pct. 55 din Opinia CDL-AD(2026)007, în care Comisia de la Veneția precizează expres că recomandările formulate cu privire la limitarea activității partidului politic și la garanțiile procedurale, deși dezvoltate în contextul partidelor succesoare, se aplică și tuturor celorlalte temeuri pentru impunerea unor asemenea măsuri prevăzute de dispozițiile examinate. În consecință, aceste standarde sunt incidente și în prezenta cauză, independent de calificarea sau necalificarea pârâtului drept partid succesor.

15. Colegiul a distins între standardele referitoare la soluționarea fondului cauzei și cele formulate de Comisia de la Veneția în privința limitării activității partidului cu titlu de măsură asiguratorie. Astfel, în pct. 52-54 din Amicus curiae CDL-AD(2026)006, Comisia arată că asemenea măsuri provizorii trebuie rezervate unor circumstanțe strict delimitate și cu adevărat excepționale și trebuie susținute printr-o motivare adecvată și argumentată, care să demonstreze necesitatea lor strictă. Aceste considerații privesc însă caracterul provizoriu al ingerinței pe durata procesului și nu modifică elementele materiale pe care instanța trebuie să le verifice la soluționarea fondului în temeiul art. 21 alin. (31) din Legea nr. 294/2007.

16. Totodată, s-a expus că în pct. 99-101 din Opinia CDL-AD(2026)007, Comisia de la Veneția reiterează că, în domeniul reglementării partidelor politice, extinderea mecanismelor preventive și coercitive trebuie contrabalansată prin condiții materiale stricte și garanții procedurale efective, iar impunerea sancțiunilor trebuie să se bazeze pe dovezi convingătoare și evaluări individualizate, supuse unui control judiciar efectiv. Compatibilitatea acestor măsuri cu libertatea de asociere depinde de respectarea strictă a principiilor necesității și proporționalității, precum și de existența unor criterii juridice clare și previzibile.

17. Instanța de fond și-a întemeiat soluția prin standardele reținute din Hotărârea Curții Constituționale nr. 7 din 30 iunie 2026 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 294 din 21 decembrie 2007 privind partidele politice, pronunțată în dosarul nr. 194g/2025, format prin conexarea sesizărilor ridicate în trei cauze pendinte la Curtea de Apel Centru, inclusiv a excepției ridicate de președinta Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” în prezenta cauză.

18. Prin hotărârea menționată, Curtea Constituțională a respins sesizările, a recunoscut constituționale, între altele, dispozițiile art. 21 alin. (3¹), (3²), (5¹) și (8)

din Legea nr. 294/2007 și a declarat inadmisibile excepțiile în partea referitoare la art. 21 alin. (3³), (3⁴) și (52) (f.d. 1-28, vol. VII).

19. Curtea de Apel Centru a scos în evidență §§77-78 prin care Curtea Constituțională a examinat argumentul potrivit căruia limitarea activității unui partid în lipsa unei hotărâri penale definitive ar afecta prezumția nevinovăției. Curtea a stabilit că normele contestate nu urmăresc constatarea vinovăției unei persoane pentru săvârșirea unei infracțiuni, ci reglementează o măsură de drept public aplicabilă partidului politic, cu caracter preventiv și orientată spre protecția ordinii constituționale, securității naționale și integrității proceselor electorale. În consecință, posibilitatea dispunerii limitării activității în lipsa unei hotărâri penale definitive nu afectează, prin ea însăși, prezumția nevinovăției.

20. Cu referire nemijlocită la mecanismul aplicabil, Curtea de Apel Centru a reiterat următoarele aspecte: §§160-164 Curtea Constituțională a distins între procedura ordinară prevăzută de art. 21 alin. (2)-(3) și procedura reglementată de alin. (3¹), calificând-o pe cea din urmă drept o procedură urgentă, concepută ca mecanism de intervenție promptă a statului în fața unor riscuri care periclitizează principiile democratice. Curtea a reținut că Ministerul Justiției este autoritatea competentă să inițieze această procedură, iar Curtea de Apel Centru exercită controlul jurisdicțional, legea stabilind durata maximă a măsurii de 12 luni și categoriile de fapte care pot justifica aplicarea procedurii urgente.

21. În §§167-168, Curtea Constituțională a calificat limitarea activității unui partid politic drept ingerință în exercitarea dreptului la asociere politică, susceptibilă să afecteze și exercitarea drepturilor electorale, reținând că ingerința urmărește protejarea suveranității statului, independenței, integrității teritoriale, securității naționale, ordinii și siguranței publice, precum și protecția proceselor democratice împotriva ingerințelor ilegale. Curtea a calificat aceste obiective drept scopuri legitime în sensul art. 54 din Constituție.

22. Sub aspectul proporționalității, în §§ 169-172 Curtea Constituțională a reținut că limitarea activității unui partid politic reprezintă o măsură severă, având în vedere rolul esențial al partidelor într-o societate democratică și impactul acestora asupra pluralismului politic și procesului electoral. Curtea a calificat procedura prevăzută de art. 21 alin. (3¹) drept una excepțională, aplicabilă numai situațiilor care implică un pericol grav și imediat pentru valorile constituționale indicate de normă. Totodată, Curtea a considerat relevante garanțiile potrivit cărora măsura poate fi dispusă numai prin hotărâre judecătorească, în urma examinării probelor, poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, are caracter temporar, cu o durată maximă de 12 luni, iar activitatea partidului poate fi reluată după înlăturarea neconformităților care au justificat intervenția statului.

23. Colegiul a considerat că o relevanță particulară pentru prezenta cauză o prezintă §§ 175-177, în care Curtea a subliniat că art. 21 alin. (8) interzice expres limitarea activității unui partid pentru încălcări minore, această prevedere constituind o garanție suplimentară pentru protecția pluralismului politic. Curtea a reținut că limitarea activității poate fi aplicată numai pentru încălcări grave care afectează valorile democratice, iar în timpul unei campanii electorale o asemenea ingerință este admisibilă, cu titlu de excepție, pentru încălcările grave prevăzute de art. 3 și art. 21 alin. (3¹), situație în care protecția ordinii constituționale și a procesului democratic poate prevala asupra dreptului partidului de a participa la competiția electorală.

24. În §§ 179-180, sintetizând această analiză, Curtea Constituțională a constatat că limitarea activității partidelor politice prevăzută de art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007, examinată împreună cu limitările stabilite de alin. (8), este proporțională cu scopul legitim urmărit și că dispozițiile respective respectă exigențele art. 38, art. 41 alin. (1) și art. 54 din Constituție.

25. Prin urmare, instanța de fond s-a ghidat de Hotărârea Curții Constituționale nr. 7 din 30 iunie 2026 atât sub aspectul constatării constituționalității art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007, cât și prin prisma criteriilor relevante rezultate din considerentele instanței constituționale pentru aplicarea acestui mecanism. Concluzionează că, la caz, aceste criterii impun ca limitarea activității Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” să se întemeieze pe încălcări de o gravitate care depășește sfera încălcărilor minore, încadrabile în situațiile și amenințările prevăzute de art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007.

26. *Din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, au fost reiterate următoarele:* limitarea activității unui partid politic constituie o ingerință în libertatea de asociere garantată de art. 11 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat rolul esențial al partidelor politice pentru asigurarea pluralismului și buna funcționare a democrației și a reținut că, în materia partidelor politice, excepțiile prevăzute de art. 11 trebuie interpretate strict, numai motive convingătoare și imperative putând justifica restrângerea libertății lor de asociere (*Refah Partisi (Partidul Prosperității) și alții împotriva Turciei* [MC], §§ 88 și 100).

27. În aceeași cauză, Marea Cameră a precizat că examinarea existenței unei nevoi sociale imperioase pentru ingerința îndreptată împotriva unui partid politic trebuie să se concentreze asupra a trei aspecte: existența unor probe plauzibile că riscul pentru democrație, presupunând că acesta a fost demonstrat, era suficient de iminent; posibilitatea imputării partidului, în ansamblul său, a actelor și declarațiilor liderilor și membrilor săi; precum și măsura în care actele și declarațiile astfel imputabile,

apreciate împreună, conturează o conduită incompatibilă cu conceptul de societate democratică (*Refah Partisi*, § 104).

28. Totodată, Curtea Europeană a reținut că statul nu poate fi obligat să aștepte până când un partid politic preia puterea și începe să pună în aplicare un proiect incompatibil cu principiile democratice, dacă existența pericolului pentru democrație este suficient demonstrată și acesta este suficient de iminent (*Refah Partisi*, § 102).

29. Colegiul a reținut că ingerința examinată se întemeiază pe fapte concrete stabilite prin probe, referitoare la transmiterea și utilizarea unor resurse, coordonarea unor persoane, repartizarea sarcinilor, desfășurarea unor activități cu finalitate electorală, existența unor raporturi financiare concrete și caracterul organizat al activităților. Totodată, imputabilitatea acestor conduite a fost examinată prin raportare la rolurile politice, electorale ori organizaționale exercitate de persoanele implicate, raporturile de coordonare, finalitatea activităților și legătura funcțională stabilită cu formațiunea politică.

30. Colegiul a ținut cont de cauza Partidul Politic „Patria” și alții împotriva Republicii Moldova, în care Curtea Europeană a constatat că acuzațiile determinante privind utilizarea unor mijloace financiare în campania electorală nu fuseseră susținute prin probe suficiente, iar autoritățile naționale nu efectuaseră o verificare adecvată a acestor acuzații. Curtea a relevat și insuficiența garanțiilor procedurale împotriva arbitrariului, inclusiv neexaminarea unor argumente pertinente ale partidului și lipsa unei verificări efective a unor elemente financiare relevante, concluzionând că excluderea din alegeri nu fusese întemeiată pe probe suficiente și relevante, iar hotărârile autorităților naționale erau insuficient motivate (Partidul Politic „Patria” și alții împotriva Republicii Moldova, §§ 35-38).

31. În consecință, prin raportare la criteriile stabilite de Curtea Europeană în *Refah Partisi* (§§ 100, 102, 104 și 113-115) și la exigențele probatorii și procedurale evidențiate în *Partidul Politic „Patria” și alții împotriva Republicii Moldova* (§§ 35-38), Colegiul apreciază că ingerința se întemeiază pe o bază probatorie concretă, supusă unei examinări judiciare proprii, iar faptele reținute prezintă gravitatea și amploarea necesare pentru a justifica intervenția statului. Caracterul organizat al activităților, legătura lor funcțională cu formațiunea politică și amenințarea constatată la adresa valorilor protejate oferă motive convingătoare pentru ingerință, urmând ca necesitatea și proporționalitatea măsurii concrete, inclusiv durata limitării, să fie examinate distinct.

32. Referitor la *hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3993 din 17 septembrie 2025*, a fost reținut că Comisia Electorală Centrală a admis parțial contestația Partidului Politic „Partidul Național Moldovenesc” din 2 septembrie 2025 și sesizarea Partidului Politic „Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa” din

5 septembrie 2025 și a dispus, *inter alia*: aplicarea în privința Blocului Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei a sancțiunii de avertisment pentru încălcarea prevederilor legale privind finanțarea partidelor politice; inițierea unui control complex al finanțării activității Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” pentru perioada 1 mai-31 august 2025 și a Blocului Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei pentru perioada 3 august -1 octombrie 2025; expedierea către Ministerul Justiției a copiei dosarului administrativ în vederea examinării aplicabilității art. 21 din Legea privind partidele politice în privința Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” Prin aceeași hotărâre, Comisia Electorală Centrală a constatat existența unor elemente care ridicau suspiciuni rezonabile privind legalitatea finanțării activității Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, precum și a campaniei electorale desfășurate de Blocul Electoral „Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei”, din care partidul făcea parte reținând relevanța respectării normelor privind finanțarea activității politice și electorale pentru integritatea procesului electoral.

33. Colegiul a argumentat că „suspiciunea rezonabilă”, reținută de Comisia Electorală Centrală prin Hotărârea nr. 3993 din 17 septembrie 2025, avea, la acel moment, un caracter preliminar și constituia un temei suficient pentru inițierea mecanismelor instituționale de verificare și sesizare a autorității competente. Stabilirea faptelor relevante pentru soluționarea prezentei cauze revine însă instanței, printr-o apreciere proprie și independentă a probelor administrate și cercetate contradictoriu în proces. Dosarul administrativ aferent Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3993 din 17 septembrie 2025 cuprinde, între altele, informațiile prezentate de Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate și Procuratura Cahul. În executarea Hotărârii nr. 3993 din 17 septembrie 2025, Comisia Electorală Centrală, prin scrisoarea nr. CEC-8/8992 din 18 septembrie 2025, a notificat Ministerul Justiției despre adoptarea acesteia și i-a transmis dosarul administrativ aferent, solicitând examinarea aplicabilității art. 21 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice în privința Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”. Transmiterea dosarului administrativ și solicitarea adresată Ministerului Justiției au precedat înaintarea, la 19 septembrie 2025, a prezentei acțiuni.

34. La capitolul *informațiilor furnizate de Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție și Procuratura Cahul*, a fost menționat că, potrivit răspunsului Centrului Național Anticorupție nr. 11/1118 din 4 septembrie 2025, înregistrat la Comisia Electorală Centrală sub nr. CEC-7/22734 din 6 septembrie 2025 și anexat la dosarul administrativ, instituția a informat că avea în gestiune o cauză penală pornită în temeiul art. 181³ din Codul penal, în legătură cu presupusa

finanțare ilegală a Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, în cadrul căreia erau efectuate acțiuni de urmărire penală.

35. Astfel, Centrul Național Anticorupție a comunicat că, în urma perchezițiilor, desfășurate la 2 septembrie 2025, la persoanele indicate drept membri și activiști ai partidului, au fost ridicate sume de bani în diferite valute, documente, telefoane mobile și alți purtători de informații, proveniența mijloacelor financiare urmând a fi stabilită, iar conținutul suporturilor examinat în cadrul urmăririi penale.

36. Totodată, Centrul Național Anticorupție a informat că, în cadrul documentării, au fost fixate situații de transmitere a unor mijloace financiare în plicuri de către viceprimarul municipiului Comrat și alte persoane indicate drept membri ai partidului către activiști și simpatizanți, proveniența acestor mijloace nefiind stabilită la acel moment.

37. Potrivit aceleiași informații, viceprimarul municipiului Comrat, în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, ar fi repartizat mijloace financiare în plicuri și ar fi purtat discuții cu persoanele vizate în vederea repartizării atribuțiilor și trasării unor sarcini, iar aceste activități ar fi fost coordonate de un candidat la funcția de deputat din partea Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”. Centrul Național Anticorupție a mai comunicat că au fost înaintate demersuri privind aplicarea măsurilor preventive în privința a patru persoane reținute, printre care un viceprimar al municipiului Comrat, un candidat la funcția de deputat și două persoane indicate drept membri ai partidului, urmărirea penală fiind în desfășurare.

38. Colegiul a menționat că potrivit scrisorii Procuraturii Cahul, prin răspunsul nr. 6066, înregistrat la Comisia Electorală Centrală sub nr. CEC-7/23043 din 15 septembrie 2025, a informat că, în cadrul cauzei penale pornite în legătură cu săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 181³ alin. (1) din Codul penal, patru persoane au fost puse sub învinuire, față de acestea fiind aplicate măsuri preventive, iar alte treisprezece persoane au fost recunoscute în calitate de bănuite și erau cercetate în stare de libertate. Potrivit informațiilor prezentate de Procuratura Cahul, bănuielile și învinuirile formulate în privința celor șaptesprezece persoane vizau, între altele, pretinsa desfășurare a unor activități de propagandă electorală în susținerea partidului, participarea la activități de finanțare prin utilizarea unor mijloace nedeclarate, coordonarea activității activiștilor și simpatizanților din sudul Republicii Moldova, inclusiv din UTA Găgăuzia, precum și organizarea unor întâlniri în cadrul cărora ar fi fost transmise mijloace financiare pentru implicarea persoanelor respective în activități de propagandă electorală și acțiuni de denigrare a conducerii Republicii Moldova.

39. Potrivit scrisorii Serviciului de Informații și Securitate nr. IE/9748c din 18 septembrie 2025, depusă la dosar, instituția a comunicat că, în cadrul investigațiilor desfășurate cu privire la organizația criminală „Șor”, au fost obținute date potrivit

căroră Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” , condus de Irina Vlah, ar fi beneficiat de finanțare ilegală din partea acestei organizații. Potrivit aceleiași informații, în perioada aprilie-august 2025, formațiunea ar fi recepționat mijloace financiare ilegale în cuantum de aproximativ 1,2 milioane de euro.

40. De asemenea, din scrisoarea Serviciului de Informații și Securitate nr. IE/9918 din 22 septembrie 2025 rezultă informații potrivit căroră, în contextul promovării Irinei Vlah la nivel național, ar fi fost antrenați specialiști în comunicare și apariții publice, iar obiectivul atribuit proiectului politic respectiv ar fi inclus compromiterea vectorului proeuropean în contextul alegerilor prezidențiale din anul 2024 (f.d. 199, vol. I). Aceeași scrisoare cuprinde informații referitoare la implicarea unor persoane asociate anterior unor formațiuni politice, afiliate grupului Șor, în activități de promovare și organizare politică, aspecte care vor fi examinate distinct în continuare.

41. Colegiul a apreciat aceste comunicări potrivit naturii, sursei și conținutului lor. Ele confirmă că, la datele respective, autoritățile competente dispuneau de informații și desfășurau investigații privind presupuse activități de finanțare, transmitere a unor mijloace financiare, coordonare și organizare politică asociate unor persoane indicate drept membri, activiști ori candidați ai partidului. Stabilirea veridicității faptelor concrete descrise în aceste comunicări și a relevanței lor pentru aplicarea art. 21 revine însă instanței, prin aprecierea probelor concrete administrate în cauză, ținând seama de sursa și gradul lor de verificabilitate, de stadiul procedurilor în cadrul căroră informațiile au fost obținute și de posibilitatea efectivă a pârâtului de a le contesta.

42. Cu referire la *continuitatea unor persoane, relații și structuri organizaționale*, instanța de fond a considerat că un element distinct care necesită examinare îl constituie datele referitoare la continuitatea unor persoane, relații și structuri organizaționale asociate anterior grupului Șor și implicarea acestora în activitatea politică și organizatorică desfășurată ulterior în cadrul unor formațiuni politice noi. În special, din scrisoarea Serviciului de Informații și Securitate nr. IE/9918 din 22 septembrie 2025, rezultă informații privind implicarea unor persoane care anterior au activat în cadrul Partidului Politic „Șor”, Partidului Politic „Șansă”, Blocului Politic „Victorie” ori în structurile teritoriale ale acestora, în activități de promovare a candidaturii Irinei Vlah la alegerile prezidențiale din anul 2024. Astfel, în contextul colectării semnăturilor pentru susținerea candidaturii Irinei Vlah la alegerile prezidențiale din anul 2024, materialele cauzei indică implicarea unor persoane asociate structurilor teritoriale ale Blocului Politic „Victorie” în activități de susținere a acesteia. Este indicată, în acest sens, și Livia Cenușă, care, potrivit informațiilor prezentate, în perioada relevantă activa în cadrul organelor de urmărire penală, iar în afara orelor de serviciu ar fi participat la colectarea semnăturilor în susținerea candidatei.

43. Colegiul a precizat că împrejurările referitoare la activitățile desfășurate în anul 2024, anterior constituirii Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, prezintă relevanță numai pentru aprecierea contextului. Relevanța lor privește măsura în care probele ulterioare indică continuitatea implicării unor persoane, a relațiilor organizaționale ori funcționale în activitatea desfășurată după constituirea partidului, fără atribuirea către acesta a unor acte săvârșite anterior dobândirii existenței sale juridice.

44. Exercițarea dreptului de asociere politică include posibilitatea unei persoane de a părăsi o formațiune și de a adera la alta, astfel încât simpla apartenență politică anterioară nu constituie, prin ea însăși, un temei pentru imputarea faptelor partidului. Relevanța în prezenta cauză apare atunci când persoanele respective au exercitat anterior roluri organizaționale ori de coordonare, sunt ulterior implicate în structurile și activitățile noii formațiuni, inclusiv prin exercitarea unor roluri similare, iar probele indică menținerea unor relații organizaționale sau funcționale pertinente pentru activitatea partidului după constituirea sa.

45. Totodată, potrivit informațiilor prezentate instanței, în anumite situații activiștilor li s-ar fi comunicat că activitatea politică urma să continue în aceeași formă, cu modificarea denumirii partidului și a conducerii acestuia, precum și că plățile prin intermediul “Promsvyazbank” urmau să continue.

46. În acest context, scrisoarea Serviciului de Informații și Securitate nr. IE/9918 din 22 septembrie 2025 descrie o presupusă migrare a unei părți a infrastructurii politice și organizaționale asociate grupului Șor către noi formațiuni politice, inclusiv către Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”. Materialele cauzei indică situații în care persoane provenite din structurile Partidului Politic „Șansă” sau din alte formațiuni asociate grupului Șor ar fi fost implicate în constituirea și conducerea organizațiilor teritoriale ale Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”. Totodată, potrivit informațiilor prezentate instanței, în anumite situații activiștilor li s-ar fi comunicat că activitatea politică urma să continue în aceeași formă, cu modificarea denumirii partidului și a conducerii acestuia, precum și că plățile prin intermediul “Promsvyazbank” urmau să continue.

47. Astfel, Colegiul a reținut că aceste elemente de continuitate a implicării unor persoane și a relațiilor organizaționale ca relevante pentru aprecierea activităților desfășurate după constituirea Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”. Aprecieră privește continuitatea implicării unor persoane și a relațiilor și modalităților de organizare, fiind distinctă de stabilirea identității juridice ori organizaționale dintre formațiunile menționate, de imputarea faptelor săvârșite anterior constituirii partidului pârât și de calificarea acestuia drept partid succesor al unei formațiuni declarate neconstituționale, chestiune supusă unui mecanism juridic distinct. Datele financiare menționate în informațiile privind continuitatea

organizațională prezintă relevanță și prin raportare la datele examinate distinct în cauză referitoare la “Promsvyazbank”. Materialele administrate relevă existența unei categorii semnificative de membri ai partidului care figurează ca beneficiari ai unor tranzacții efectuate prin intermediul acestei instituții bancare, precum și existența unor raporturi financiare directe între o parte dintre aceștia și formațiunea pârâtă.

48. Aceste împrejurări oferă un suport probator suplimentar aprecierii continuității descrise în prezentul capitol, în limitele semnificației probatorii proprii fiecărei categorii de date. În limitele astfel stabilite, materialele examinate relevă elemente concrete privind continuitatea implicării unor persoane și a relațiilor organizaționale și funcționale: participarea unor persoane provenite din structurile asociate grupului Șor la activitățile politice și electorale desfășurate în susținerea Irinei Vlah, exercitarea ulterioară de către unele dintre acestea a unor roluri în structurile teritoriale ale noii formațiuni, menținerea unor modalități de organizare și mobilizare, precum și existența unor date financiare concordante cu informațiile privind continuarea plăților prin intermediul “Promsvyazbank”. Ansamblul acestor circumstanțe susține constatarea unei continuități funcționale relevante pentru aprecierea activităților desfășurate după constituirea partidului și a legăturii acestora cu formațiunea pârâtă.

49. *Referitor la implicarea persoanelor cu roluri politice si electorale relevante* pentru aprecierea circumstanțelor cauzei prezintă relevanță și rolurile exercitate de unele dintre persoanele vizate în materialele prezentate de Centrul Național Anticorupție, Procuratura Cahul și Comisia Electorală Centrală, în special implicarea acestora în activități de coordonare, organizare și desfășurare a unor acțiuni cu caracter electoral, aspecte relevante pentru a stabili dacă persoanele respective au acționat exclusiv în calitate de membri ori simpatizanți sau au exercitat roluri de organizare ori coordonare. Materialele cauzei vizează, între altele, un viceprimar al municipiului Comrat, un candidat al Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” la funcția de deputat membri și activiști ai partidului, precum și persoane despre care actele examinate indică exercitarea unor atribuții de coordonare a activiștilor și simpatizanților în sudul Republicii Moldova, inclusiv în UTA Găgăuzia. Aceste împrejurări impun verificarea dacă activitățile atribuite persoanelor respective au avut caracter exclusiv individual sau, dimpotrivă, au fost exercitate în cadrul unor relații de coordonare și organizare relevante pentru activitatea politică ori electorală examinată.

50. În acest sens, potrivit răspunsului Centrului Național Anticorupție nr. 11/1118 din 4 septembrie 2025, examinat supra, au fost documentate situații de transmitere și repartizare a unor mijloace bănești, precum și de repartizare a atribuțiilor și trasare a unor sarcini către persoane implicate în activități electorale, fiind indicată participarea unui viceprimar al municipiului Comrat și coordonarea acestor activități

de către o persoană care a candidat din partea Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” la funcția de deputat. Informațiile furnizate ulterior de Procuratura Cahul, Oficiul principal, prin răspunsurile nr. 5369 din 9 septembrie 2025 și nr. 6066 din 15 septembrie 2025, completează aceste informații sub aspectul persoanelor vizate de procedura penală și al activităților atribuite acestora în cadrul investigațiilor. Relevanța acestor împrejurări rezultă din natura concretă a activităților descrise: coordonarea activiștilor și simpatizanților, repartizarea unor sarcini, transmiterea și distribuirea unor mijloace bănești și desfășurarea unor activități în teritoriu în context electoral. Caracterul organizat al acestor acțiuni urmează a fi apreciat prin raportare la rolurile exercitate de persoanele implicate și la probele care confirmă activitățile respective.

51. Curtea de Apel Centru a susținut poziția unora dintre persoanele vizate dobândește relevanță numai prin raportare la activitățile concrete care le sunt atribuite. Astfel, participarea unui candidat la funcția de deputat la activități de coordonare, precum și implicarea unui viceprimar în repartizarea mijloacelor bănești și trasarea unor sarcini pot constitui elemente relevante pentru stabilirea caracterului organizat al activităților examinate, în măsura în care aceste împrejurări sunt confirmate prin probe administrate.

52. În acest context, participarea unei persoane care deține o poziție politică relevantă la activități electorale de coordonare, atunci când asemenea activități rezultă din probe administrate și sunt coroborate cu celelalte circumstanțe ale cauzei, constituie un element important pentru stabilirea legăturii funcționale dintre conduita persoanei și activitatea formațiunii politice.

53. Momentul și împrejurările în care s-au desfășurat activitățile descrise sunt, de asemenea, relevante: transmiterea mijloacelor financiare, coordonarea activiștilor și trasarea sarcinilor sunt descrise în materialele examinate ca fiind desfășurate în perioada unor activități electorale și orientate spre susținerea unor obiective electorale. Această împrejurare conferă rolurilor exercitate de persoanele implicate o relevanță directă pentru examinarea caracterului organizat al activităților.

54. Completul a luat în considerare și evoluția procedurilor penale invocate în cauză. Potrivit susținerilor pârâtului, inițial patru persoane au fost puse sub învinuire și alte treisprezece persoane au avut statut procesual de bănuite, iar ulterior, prin ordonanța procurorului din Procuratura Cahul din 30 octombrie 2025, douăsprezece persoane au fost scoase de sub urmărire penală pentru lipsa elementelor infracțiunii prevăzute de art. 181³ din Codul penal.

55. În ansamblul probelor examinate sub acest aspect, instanța de nivelul întâi a dedus relevanța rolurilor examinate rezultă din asocierea dintre poziția concretă a persoanelor, activitățile care le sunt atribuite și contextul electoral în care acestea sunt plasate. Participarea unui candidat la funcția de deputat, implicarea unor

persoane în coordonarea activiștilor, repartizarea sarcinilor și distribuirea resurselor constituie elemente care susțin caracterul organizat al activităților examinate și prezintă relevanță pentru aprecierea legăturii acestora cu partidul, a finalității electorale și, în ultimă instanță, a întrunirii condițiilor prevăzute de art. 21 alin. (3¹) din Legea privind partidele politice.

56. Prima instanță, cu referire la membrii partidului beneficiari ai tranzacțiilor „Promsvyazbank” și relația lor financiară cu partidul, a subliniat că o importanță deosebită prezintă datele anexate la scrisoarea Serviciului de Informații și Securitate nr. IE/9918 din 22 septembrie 2025, potrivit căreia, din totalul de 1.916 persoane înscrise în registrul membrilor Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, 501 persoane figurează concomitent în evidențele beneficiarilor unor tranzacții efectuate prin intermediul „Promsvyazbank” din Federația Rusă. Cele 501 persoane reprezintă aproximativ 26,15% din numărul total de 1.916 membri ai partidului, proporție care evidențiază amploarea semnificativă a suprapunerii dintre calitatea de membru al formațiunii și figurarea în evidențele beneficiarilor unor tranzacții „Promsvyazbank”. Numărul acestor persoane justifică examinarea distinctă a acestei împrejurări în cadrul probatoriului și depășește nivelul unor situații individuale sporadice.

57. Completul a reținut și explicațiile reprezentantului Serviciului de Informații și Securitate oferite în ședința de judecată, potrivit căreia datele privind apartenența la partid au fost raportate la registrul membrilor formațiunii, actualizat la 14 iulie 2025. Prin urmare, suprapunerea identificată privește persoane care, potrivit evidențelor partidului, figurau ca membri ai acestuia la data indicată. Datele respective dobândesc o relevanță suplimentară prin faptul că, potrivit verificării interne efectuate de trezorerul partidului, dintre cele 501 de persoane identificate concomitent ca membri ai formațiunii și beneficiari ai unor tranzacții „Promsvyazbank”, 26 de persoane au efectuat donații și au achitat cotizații către partid, în cuantum total de 192.500 lei.

58. A fost menționat că raportul trezorerului individualizează persoanele respective, cuantumul și data plăților, inclusiv operațiuni în valoare de 50.000 lei și 53.000 lei, precum și alte plăți efectuate în perioada martie-septembrie 2025 (f.d. 83-84, vol. II). Aceste date stabilesc existența unei relații financiare efective între o parte dintre persoanele identificate în categoria beneficiarilor tranzacțiilor „Promsvyazbank” și partid, prin efectuarea unor donații și cotizații în beneficiul formațiunii.

59. Colegiul a distins între existența relații financiare și proveniența concretă a sumelor transferate partidului. Materialele administrate stabilesc că cele 26 de persoane figurează atât în evidențele beneficiarilor tranzacțiilor „Promsvyazbank”, cât și între persoanele care au efectuat donații ori cotizații către partid. Stabilirea

faptului că sumele achitate partidului proveneau efectiv din fondurile „Promsvyazbank”, ar presupune însă stabilirea traseului financiar al sumelor respective, element care nu rezultă, prin el însuși, din această suprapunere. Ceea ce rezultă direct din cele două categorii de date este existența unei legături concrete între categoria beneficiarilor tranzacțiilor “Promsvyazbank” și activitatea financiară proprie a partidului.

60. Prin urmare Curtea de Apel Centru a conchis că evaluarea conduitei partidului la momentul recepționării donațiilor și cotizațiilor trebuie raportată la informațiile disponibile la acel moment. Identificarea ulterioară a persoanelor respective în evidențele beneficiarilor unor tranzacții “Promsvyazbank” nu demonstrează, prin ea însăși, cunoașterea efectivă de către partid a acestei împrejurări la data efectuării plăților. Totuși, amploarea împrejurărilor constatate - 501 persoane, reprezentând 26,15% din totalul membrilor formațiunii, existența unor persoane cu roluri politice și organizaționale relevante, precum și faptul că 26 dintre beneficiari au intrat în raporturi financiare directe cu partidul prin achitarea donațiilor și cotizațiilor constituie circumstanțe obiective care diminuează plauzibilitatea susținerii potrivit căreia fenomenul ar fi fost în întregime necunoscut formațiunii.

61. Relevanța probatorie a împrejurării constă în existența unei legături concrete între împrejurările financiare reflectate în evidențele beneficiarilor tranzacțiilor “Promsvyazbank” și activitatea financiară proprie a partidului, întrucât o parte dintre persoanele identificate în această categorie au avut raporturi financiare cu formațiunea prin donațiile și cotizațiile efectuate.

62. În limitele astfel stabilite, materialele cauzei demonstrează două împrejurări distincte și obiectiv verificabile: existența unei suprapuneri semnificative, de 501 persoane, reprezentând 26,15% din membrii partidului, între registrul membrilor formațiunii și evidențele beneficiarilor unor tranzacții “Promsvyazbank”, precum și existența unei relații financiare efective între 26 dintre aceste persoane și partid, prin donațiile și cotizațiile efectuate în quantum total de 192.500 lei. Semnificația probatorie a acestor elemente se limitează la legăturile astfel demonstrate dintre persoanele respective și partid, inclusiv sub aspect financiar, și urmează a fi apreciată în coroborare cu celelalte împrejurări stabilite în cauză.

63. Cu referire la *excluderea membrilor beneficiari ai tranzacțiilor „Promsvyazbank” și vărsarea la buget a sumei primite de partid cu titlu de donații și cotizații*, prima instanță a menționat că, un element distinct care necesită examinare, îl constituie măsurile adoptate de partid după recepționarea informațiilor oficiale comunicate de autorități. Excluderea celor 501 de membri, actualizarea registrului, verificarea contribuțiilor financiare efectuate de persoanele vizate și vărsarea la bugetul de stat a sumei de 192.500 lei reprezintă măsuri de conformare și remediere, relevante pentru aprecierea conduitei ulterioare a partidului.

Semnificația lor juridică urmează a fi apreciată în raport cu momentul adoptării, efectele organizaționale și patrimoniale produse și regimul juridic atribuit de art. 21 din Legea nr. 294/2007 măsurilor de remediere adoptate ulterior sesizării instanței. Din materialele cauzei rezultă că, la 24 septembrie 2025, Consiliul Național Politic al Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” a examinat, prin Hotărârea nr. 7/1, scrisoarea Serviciului de Informații și Securitate nr. IE/9918 din 22 septembrie 2025, iar prin Hotărârea nr. 7/2 din aceeași dată a transmis Biroului Executiv Național competența de a analiza acțiunile membrilor incluși în lista beneficiarilor tranzacțiilor “Promsvyazbank”. Ulterior, prin Hotărârea Biroului Executiv Național nr. 7/1 din 24 septembrie 2025, s-a dispus excluderea din partid a celor 501 de persoane nominalizate în anexa la scrisoarea Serviciului de Informații și Securitate, reținându-se că includerea acestora în lista beneficiarilor tranzacțiilor “Promsvyazbank” constituie o încălcare gravă a principiilor de loialitate, integritate și legalitate prevăzute de Statutul partidului.

64. Curtea de Apel a reținut că, ulterior recepționării informațiilor comunicate de Serviciul de Informații și Securitate, partidul a întreprins măsuri concrete de conformare și remediere, constând în excluderea celor 501 de persoane din rândurile partidului, actualizarea registrului membrilor, verificarea contribuțiilor financiare și vărsarea la bugetul de stat a sumei de 192.500 lei, identificată ca provenind din donațiile și cotizațiile achitate de 26 dintre persoanele vizate. Aceste măsuri au produs efecte organizaționale și patrimoniale concrete, însă nu înlătură împrejurările existente anterior și nu modifică situația de fapt constatată pentru perioada relevantă.

65. Totodată, întrucât măsurile au fost adoptate după depunerea cererii de limitare a activității partidului, acestea nu exonerează formațiunea de răspundere juridică, dar, în temeiul art. 21 alin. (35) din Legea nr. 294/2007, pot fi luate în considerare la stabilirea termenului de limitare a activității. Eficiența măsurilor urmează a fi apreciată prin raportare la obligațiile legale ale partidului și la probele administrate, fără a i se imputa neidentificarea unor informații la care nu avea acces.

66. Cu referire la *transmiterea mijloacelor financiare, repartizarea sarcinilor și coordonarea activităților* a reținut instanța de nivelul unu că materialele administrate relevă transmiterea unor mijloace financiare în context electoral, repartizarea unor sarcini între activiști și simpatizanți, precum și coordonarea activităților desfășurate în teritoriu. Apreciate în coroborare, aceste circumstanțe evidențiază o legătură funcțională între resursele financiare, persoanele implicate, sarcinile atribuite și activitățile de promovare și mobilizare electorală. Totodată, modalitatea de transmitere a mijloacelor financiare și utilizarea acestora în afara circuitului financiar supus evidenței și controlului legal prezintă relevanță pentru verificarea condițiilor prevăzute de art. 21 alin. (31) din Legea nr. 294/2007. În ansamblul probator, aceste elemente permit reținerea unui caracter organizat și

coordonat al activităților examinate, constituind circumstanțe relevante pentru aprecierea legăturii acestora cu partidul și pentru verificarea întrunirii condițiilor legale.

67. A mai invocat că, potrivit probelor administrate, activitățile examinate au fost orientate spre susținerea formațiunii politice, promovarea mesajelor acesteia, mobilizarea și coordonarea activiștilor și simpatizanților și influențarea alegătorilor în zonele vizate. Resursele financiare, sarcinile atribuite și activitățile desfășurate prezintă o legătură funcțională, iar beneficiul politic și electoral pentru formațiune rezultă din utilizarea acestora în scopul promovării și organizării activității electorale.

68. Totodată, beneficiul politic nu este condiționat de intrarea formală a resurselor în patrimoniul partidului, fiind relevantă destinația efectivă a acestora și activitatea finanțată. În ansamblul probator, aceste circumstanțe permit Colegiului să constate existența unui beneficiu politic și electoral pentru formațiune și a legăturii funcționale dintre acesta și activitățile examinate, aspecte relevante pentru verificarea condițiilor cumulative prevăzute de art. 21 alin. (31) din Legea nr. 294/2007.

69. Completul a argumentat că *Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4566 din 29 mai 2026* nu înlătură temeiul de fapt al acțiunii, întrucât controlul financiar efectuat de CEC a avut un obiect și o finalitate distincte de prezenta procedură. Acesta a vizat, în principal, verificarea evidenței, raportării și utilizării resurselor financiare reflectate în documentele accesibile autorității, constatându-se, totodată, mai multe încălcări ale legislației privind finanțarea și raportarea financiară.

70. Constatarea că veniturile și cheltuielile identificate au fost reflectate „în mare parte” nu atestă caracterul complet al evidenței financiare și nu exclude existența unor operațiuni care, potrivit probelor din prezenta cauză, ar fi putut fi desfășurate în afara circuitului financiar-contabil oficial. De altfel, chiar Grupul de control a delimitat competența sa de activitățile de finanțare ilegală a căror documentare ar necesita măsuri speciale de investigații sau acțiuni de urmărire penală.

71. Prin urmare, constatările Comisiei Electorale Centrale nu sunt incompatibile cu materialele Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național Anticorupție și ale Procuraturii Cahul referitoare la transmiterea mijloacelor financiare, repartizarea sarcinilor și coordonarea activităților. Aceste probe urmează a fi apreciate în coroborare, în limitele obiectului și forței lor probatorii. Totodată, Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nu infirmă relația financiară dintre partid și cele 26 de persoane identificate printre beneficiarii tranzacțiilor „Promsvyazbank”, care au efectuat donații și/sau au achitat cotizații în quantum total de 192.500 lei.

72. În consecință, Hotărârea nr. 4566 din 29 mai 2026 poate avea relevanță asupra faptelor efectiv supuse controlului financiar, însă nu este de natură să infirme

circumstanțele distincte stabilite pe baza celorlalte probe administrate. Aceasta urmează a fi apreciată împreună cu întregul material probator și cu conduita ulterioară a partidului, în vederea verificării întrunirii condițiilor prevăzute de art. 21 alin. (31) din Legea nr. 294/2007.

73. Curtea de Apel Centru a respins argumentul pârâtei potrivit căruia sesizarea instanței de către Ministerul Justiției ar reprezenta o substituie a atribuțiilor Comisiei Electorale Centrale. Or, supravegherea și controlul financiar exercitate de Comisia Electorală Centrală și procedura judiciară inițiată în temeiul art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007 au obiecte, finalități și competențe juridice distincte. Comisia Electorală Centrală exercită atribuțiile legale privind supravegherea și controlul finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale, în timp ce art. 21 alin. (3¹) atribuie Ministerului Justiției

74. Referitor la obiecțiile privind substituie atribuțiilor Comisiei Electorale Centrale și cazierul detaliat al partidului Completul a reținut că atribuirea Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” a faptelor și activităților individuale presupune stabilirea unei legături funcționale între conduita concretă, rolul persoanei implicate, raporturile acesteia cu structurile formațiunii și beneficiul politic sau electoral urmărit. Simpla apartenență politică, existența unei proceduri penale ori proveniența informației de la o anumită autoritate, considerate separat, nu sunt suficiente pentru atribuirea conduitei individuale formațiunii politice. Colegiul a distins între răspunderea personală a individului și relevanța pentru partid a activității desfășurate de acesta în exercitarea unui rol politic, electoral ori organizațional.

75. Instanța a considerat că schimbarea apartenenței politice reprezintă exercițiul libertății de asociere, apartenența politică anterioară având doar relevanță contextuală. Pentru imputabilitate prezintă relevanță continuitatea funcțională, rezultată din menținerea unor roluri, relații organizaționale, structuri teritoriale și modalități de mobilizare după constituirea Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, în măsura în care acestea se intersectează cu activitatea organizațională, financiară și electorală desfășurată în beneficiul formațiunii.

76. A mai reținut completul și suprapunerea dintre registrul membrilor partidului și evidențele beneficiarilor tranzacțiilor „Promsvyazbank”. Identificarea în ambele evidențe a 501 de persoane, reprezentând aproximativ 26,15% din componența partidului, constituie un element cantitativ relevant, apreciat în coroborare cu celelalte circumstanțe ale cauzei.

77. O legătură suplimentară rezultă din faptul că 26 dintre persoanele identificate în evidențele beneficiarilor „Promsvyazbank” au efectuat donații și/sau au achitat cotizații către partid, în cuantum total de 192.500 lei. În privința acestora, pe lângă apartenența formală, există o relație financiară concretă cu patrimoniul partidului.

Colegiul a acordat relevanță rolului efectiv al persoanelor implicate în activitățile documentate. Materialele cauzei vizează un candidat la funcția de deputat, un viceprimar, activiști, coordonatori și alte persoane implicate în organizarea activității politice și electorale în teritoriu. Poziția acestora este relevantă prin conduita concretă, inclusiv transmiterea ori repartizarea mijloacelor financiare, trasarea sarcinilor, coordonarea activiștilor și desfășurarea activităților electorale în legătură cu structurile formațiunii.

78. Completul a considerat că materialele Centrului Național Anticorupție și ale organelor procuraturii relevă, în limitele faptelor confirmate prin probe, o repartizare a rolurilor între persoane implicate în transmiterea ori distribuirea resurselor, coordonarea activităților, repartizarea sarcinilor în teritoriu și activitatea electorală și de promovare. Apreciată împreună cu raporturile dintre persoanele implicate și contextul activităților, această repartizare confirmă caracterul organizat al acestora.

79. Pentru stabilirea imputabilității, Colegiul a reținut și finalitatea activităților documentate. Probele relevă activități orientate spre promovarea formațiunii, mobilizarea activiștilor și simpatizanților, susținerea activității electorale și obținerea unui rezultat electoral favorabil. Beneficiul formațiunii poate rezulta atât din resursele intrate în patrimoniul său, cât și din utilizarea acestora pentru organizarea teritorială, mobilizarea electoratului, promovarea candidaților ori alte activități desfășurate în interesul acesteia.

80. Colegiul a apreciat că relevanța acestui beneficiu rezultă din asocierea sa cu rolul persoanelor implicate, natura activităților, relațiile funcționale cu structurile partidului, precum și coordonarea și distribuirea sarcinilor. Atunci când aceste elemente, apreciate împreună, indică realizarea unor obiective politice ori electorale ale formațiunii, activitatea respectivă dobândește o semnificație care depășește raportul individual dintre persoana implicată și partid.

81. Referitor la gravitatea, amploarea și actualitatea riscului, Curtea de Apel Centru a subliniat caracterul excepțional al ingerinței care impune verificarea dacă activitățile stabilite, apreciate prin natura, gravitatea, amploarea, caracterul organizat și actualitatea lor, ating gradul de gravitate necesar pentru a amenința valorile expres protejate de această normă. Gravitatea faptelor rezultă, în primul rând, din natura activităților stabilite și din contextul în care acestea s-au desfășurat. Materialele examinate relevă transmiterea și distribuirea unor mijloace financiare, repartizarea sarcinilor, coordonarea activiștilor și desfășurarea unor activități cu finalitate electorală, cu implicarea unor persoane care exercitau funcții, aveau roluri de coordonare ori participau nemijlocit la activitățile respective.

82. Utilizarea resurselor financiare în activități politice ori electorale dobândește o gravitate sporită atunci când modalitățile de transmitere și utilizare a acestora sunt de natură să eludeze mecanismele legale de evidență, raportare și control.

Transmiterea mijloacelor financiare în numerar, inclusiv în plicuri, asociată cu repartizarea sarcinilor și coordonarea activităților, este de natură să îngreuneze identificarea sursei, trasabilitatea și reflectarea resurselor utilizate în activitatea politică. Semnificația juridică a unor asemenea conduite depășește disciplina financiară internă a formațiunii. Transparența finanțării politice constituie o garanție esențială a integrității procesului electoral și a egalității competiției electorale, iar utilizarea organizată a unor resurse nedeclarate sau dificil de supus controlului legal poate crea un avantaj nelegitim în raport cu ceilalți concurenți.

83. Amploarea faptelor rezultă, în continuare, din numărul persoanelor implicate și întinderea teritorială a circumstanțelor stabilite. În evidențele beneficiarilor tranzacțiilor efectuate prin intermediul “Promsvyazbank” au fost identificate 501 persoane care figurau concomitent în registrul membrilor partidului, reprezentând aproximativ 26% din numărul total al membrilor indicat în materialele cauzei. Proporția respectivă constituie un element obiectiv care, apreciat împreună cu celelalte circumstanțe stabilite, exclude caracterizarea faptelor drept situații izolate. O legătură financiară directă cu patrimoniul formațiunii este stabilită în privința a 26 dintre persoanele respective, despre care verificarea internă efectuată de partid, a confirmat efectuarea unor donații și/sau achitarea unor cotizații în cuantum total de 192.500 lei. Această împrejurare constituie un element obiectiv de legătură între o parte dintre persoanele identificate în evidențele beneficiarilor tranzacțiilor “Promsvyazbank” și activitatea financiară proprie a partidului.

84. Curtea de Apel Centru, a redat că numărul persoanelor identificate este completat de întinderea teritorială și de caracterul organizat al activităților. Probele analizate relevă coordonarea activiștilor și simpatizanților, repartizarea atribuțiilor, transmiterea și distribuirea mijloacelor financiare, desfășurarea activităților de propagandă în teritoriu și implicarea unor persoane cu roluri politice și electorale determinate. Asocierea acestor elemente confirmă caracterul organizat al activităților care depășește conduita financiară individuală a unor membri.

85. În aceeași apreciere se înscriu elementele privind continuitatea implicării unor persoane, a relațiilor organizaționale și funcționale. Relevanța lor derivă din exercitarea de către unele persoane a unor roluri în structurile teritoriale, menținerea unor relații organizaționale și participarea acestora la activități de coordonare ori mobilizare, iar nu din simpla lor apartenență anterioară la alte formațiuni politice.

86. Completul a mai conchis că orice încălcare a normelor privind finanțarea politică sau orice neregularitate electorală nu atinge, prin natura sa, pragul de gravitate impus de art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007. În prezenta cauză, gravitatea faptelor rezultă din asocierea neregulilor financiare cu caracterul organizat al activităților, implicarea unui număr semnificativ de persoane și a unor persoane cu roluri politice relevante, amploarea teritorială, precum și capacitatea

unui asemenea mecanism de a afecta integritatea și funcționarea liberă a procesului electoral. Aceste elemente permit raportarea conduitei examinate la valorile protejate de art. 21 alin. (3¹), inclusiv securitatea națională și ordinea democratică.

87. Prin urmare, gravitatea și amploarea faptelor nu rezultă dintr-o singură împrejurare și nici din numărul persoanelor implicate, privite izolat. Ele rezultă din asocierea dintre numărul semnificativ al persoanelor identificate, întinderea teritorială, rolurile exercitate de anumite persoane, existența unor raporturi financiare concrete, transmiterea resurselor, coordonarea activităților și finalitatea electorală a acestora.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

88. La 11 august 2026, Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, prin intermediul poștei electronice, a declarat recurs, iar la 28 august 2026 au depus un recurs suplimentar împotriva hotărârii Curții de Apel Centru din 4 august 2026, prin care au solicitat casarea acesteia cu rejudecarea cauzei în fond și pronunțarea unei hotărâri prin care să fie respinsă ca neîntemeiată acțiunea Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind limitarea activității Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” (f. d.167-170; 186-203, vol. VII).

89. La 12 august 2026, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Centru din 4 august 2026, prin care a solicitat casarea parțială acesteia, în partea dispozitivului hotărârii care prevede că termenul privind limitarea activității Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” urmează a fi calculat începând cu 25 septembrie 2025, data aplicării măsurii asigurătorii, prin care s-a limitat activitatea Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” pe perioada examinării cauzei civile, până la pronunțarea în fond, aplicate prin încheierea Curții de Apel Centru din 25 septembrie 2025 (f.d.168-170 verso, vol. VII).

ARGUMENTELE RECURSURILOR

I. Recursul declarat de către Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”:

Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” și-a întemeiat recursul pe prevederile art. 432 alin. (1) lit. b) și e) din Codul de procedură civilă.

90. Partea recurentă susține incidența art. 432 alin. (1) lit. b) CPC, invocând necesitatea clarificării și consolidării jurisprudenței Curții Supreme de Justiție cu privire la standardul juridic și probatoriu aplicabil limitării activității unui partid politic în temeiul art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007.

91. În acest sens, recurentul consideră necesară clarificarea criteriilor privind stabilirea faptelor concrete imputabile partidului, legătura acestora cu partidul ca subiect distinct de persoanele fizice, demonstrarea finanțării ilegale imputabile partidului și existența unei amenințări reale și suficient de concrete, de natură să justifice măsura excepțională a limitării activității acestuia.

92. Totodată, recurentul invocă necesitatea stabilirii valorii probatorii care poate fi atribuită informațiilor provenite de la autoritățile statului, inclusiv Serviciului de Informații și Securitate atunci când acestea conțin suspiciuni, aprecieri sau posibile legături care nu sunt confirmate prin probe independente și verificabile, precum și a limitei în care asemenea informații pot fundamenta aplicarea art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007.

93. Potrivit recurentului, aceste probleme rezultă nemijlocit din cauza dedusă judecății și nu presupun o simplă reevaluare a probelor, ci determinarea standardului juridic aplicabil acestora. Recurentul subliniază, în acest context, caracterul recent al reglementării, arătând că prin Legea nr. 100 din 13 iunie 2025 art. 21 din Legea nr. 294/2007 a fost modificat substanțial, fiind instituit un cadru juridic nou privind condițiile și procedura de limitare a activității partidelor politice, ceea ce, în opinia sa, justifică intervenția Curții Supreme de Justiție pentru asigurarea unei interpretări și aplicări unitare a noilor dispoziții.

94. Totodată, s-a invocat că aprecierea probelor de către Curtea de Apel este vădit nerezonabilă, în sensul art. 432 alin. (1) lit. e) CPC, întrucât instanța nu a aplicat în mod consecvent propriul standard probatoriu, stabilit la pct. 203, 230 și 232 din hotărâre. Deși a reținut necesitatea stabilirii, în mod cumulativ și individualizat, a faptelor concrete, a imputabilității acestora partidului și a existenței unui risc real și concret, instanța a ajuns la concluziile finale prin aprecierea globală „în ansamblu” a unor informații, fără identificarea probelor care să confirme fiecare dintre verigile factuale necesare.

95. Recurentul invocă valorificarea necorespunzătoare a Hotărârii CEC nr. 3993, care avea caracter preliminar și reflectă existența unor suspiciuni ce urmau a fi verificate. În opinia sa, aceste suspiciuni nu puteau fi transformate în constatări certe privind finanțarea ilegală prin simpla lor includere în ansamblul probator, cu atât mai mult cu cât controlul financiar a fost ulterior finalizat prin Hotărârea CEC nr. 4566, a cărei semnificație probatorie nu ar fi fost analizată în mod corespunzător.

96. Se indică, de asemenea, asupra contradicției dintre constatările instanței privind lipsa demonstrării provenienței și traseului mijloacelor financiare de la PSB Bank către partid, precum și lipsa dovezii că partidul cunoștea sau accepta asemenea operațiuni, și concluzia ulterioară privind existența unei finanțări ilegale imputabile acestuia. Potrivit recurentului, aceste lacune nu puteau fi suplinite prin aprecierea

globală a probelor ori prin deducții bazate pe numărul persoanelor implicate și pe existența unor raporturi financiare cu partidul.

97. De asemenea, se critică faptul că instanța a calificat, la pct. 302, legătura dintre anumite circumstanțe drept „posibilă”, iar ulterior a valorificat această împrejurare pentru fundamentarea unei concluzii certe privind conduita imputabilă partidului. În opinia sa, o legătură posibilă nu poate echivala cu o legătură certă, în lipsa unor probe suplimentare.

98. În același context, recurentul susține că măsurile de conformare întreprinse de partid față de cele 501 persoane nu puteau suplini lipsa dovezilor privind primirea mijloacelor financiare de la PSB Bank și transmiterea acestora partidului. Aceste măsuri ar reflecta doar o conduită preventivă și nu ar putea fi interpretate drept recunoaștere a faptelor suspectate.

99. O critică distinctă vizează aprecierea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4566. Recurentul susține că, deși instanța a reținut la pct. 350 necesitatea unor probe suficiente și concordante pentru stabilirea unor eventuale operațiuni desfășurate în afara circuitului financiar oficial, ulterior a considerat relevant faptul că această hotărâre nu infirmă informațiile existente. În opinia recurentului, lipsa infirmării unei ipoteze nu constituie dovada existenței acesteia, astfel încât instanța ar fi inversat logica probațiunii.

100. Recurentul contestă și valoarea probatorie atribuită informațiilor Serviciului de Informații și Securitate, susținând că acestea au fost formulate, în parte, în termeni ipotetici și nu au fost confirmate prin probe independente. Invocând jurisprudența CEDO, acesta susține că informațiile provenite de la serviciile de informații nu beneficiază de o prezumție de veridicitate și trebuie supuse unui control judecătoresc efectiv sub aspectul credibilității, veridicității și suportului factual.

101. În final, recurentul susține că aprecierea globală a probelor, făcută la pct. 385, nu putea suplini lipsa demonstrării faptelor esențiale. Potrivit acestuia, suspiciunile preliminare, informațiile provenite din cauza penală, „posibilele legături” și datele neconfirmate nu puteau dobândi, prin simpla lor coroborare, valoarea unor probe certe privind finanțarea ilegală imputabilă partidului. Prin urmare, recurentul consideră că instanța a suplinit lacunele probatoriului prin presupuneri și deducții, ceea ce conferă aprecierii probelor un caracter vădit nerezonabil și determinant pentru soluționarea cauzei, în sensul art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

102. În opinia recurentului simpla constatare a unor eventuale încălcări ale legislației electorale sau financiare nu este suficientă pentru aplicarea art. 21 alin. (1) și (3¹) din Legea nr. 294/2007, fiind necesară demonstrarea cumulativă a tuturor condițiilor prevăzute de norma specială, inclusiv a conduitei imputabile partidului, a încadrării acesteia într-una dintre ipotezele lit. a)-f), a amenințării concrete la adresa valorilor protejate de lege și a gravității care justifică limitarea activității partidului.

103. Consideră că, Curtea de Apel Centru a estompat această delimitare prin reunirea într-un „ansamblu probator” a unor circumstanțe de natură diferită – informații privind finanțarea, cele 501 persoane, suma de 192.500 lei achitată cu titlu de remediere, materialele unor cauze penale privind terțe persoane, precum și circumstanțele referitoare la activitatea Irinei Vlah în campania prezidențială din anul 2024 – fără a individualiza fapta concretă imputabilă partidului și ipoteza exactă a art. 21 alin. (3¹) pe care aceasta ar fi întrunit-o.

104. Recurentul indică că însăși instanța a recunoscut caracterul contextual al activităților anterioare constituirii partidului, caracterul de remediere al măsurilor întreprinse de acesta, precum și necesitatea verificării informațiilor provenite de la SIS și din cauzele penale. Prin urmare, asemenea împrejurări nu puteau fi transformate, prin simpla coroborare, în fapte imputabile Partidului Republican „Inima Moldovei”.

105. De asemenea, Partidului Republican „Inima Moldovei” contestă concluzia instanței privind existența unei amenințări reale și concrete, invocând contradicția dintre standardul stabilit la pct. 232, potrivit căruia riscul trebuie să depășească nivelul unei simple ipoteze, și concluzia de la pct. 407-409, întemeiată pe „posibilitatea influenței”. În opinia sa, suspiciunea, posibilitatea ori „posibila legătură” nu pot constitui, în lipsa unor probe certe, temei pentru aplicarea unei măsuri excepționale precum limitarea activității unui partid politic.

106. În acest sens, recurentul susține că problema invocată în temeiul art. 432 alin. (1) lit. b) Codul de Procedură Civilă privește interpretarea și aplicarea condițiilor cumulative ale art. 21 alin. (1), (3¹) și (8) din Legea nr. 294/2007, iar nu reaprecierea probelor. Totodată, în temeiul art. 432 alin. (1) lit. e) CPC, acesta invocă caracterul vădit nerezonabil și contradictoriu al aprecierii probelor, întrucât concluzia privind întrunirea condițiilor legale și existența unei amenințări reale și concrete nu ar rezulta în mod rațional din propriile constatări ale instanței.

107. Prin urmare, recurentul consideră că faptele și circumstanțele reținute de Curtea de Apel Centru, chiar acceptate în forma în care au fost constatate, nu demonstrează în mod suficient și individualizat întrunirea condițiilor art. 21 alin. (1) și (3¹) din Legea nr. 294/2007 și, respectiv, nu justifică limitarea activității partidului pentru termenul de 12 luni.

II. Recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova:

Ministerul Justiției al Republicii Moldova a invocat că prevederile art. 432 alin.

(1) lit. a), b), e) din Codul de procedură civilă.

108. Recurentul a menționat că art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007 reglementează limitarea activității partidului politic pe un termen de până la 12 luni,

dispusă prin hotărâre judecătorească asupra fondului cauzei, în timp ce alin. (3²) al aceluiași articol reglementează limitarea activității ca măsură asiguratorie, aplicabilă până la soluționarea cauzei în fond.

109. În opinia recurentului, legiuitorul a instituit două măsuri distincte sub aspectul naturii și regimului juridic: măsura asiguratorie, cu caracter provizoriu, dispusă prin încheiere, și măsura limitării activității cu titlu de sancțiune dispusă prin hotărâre judecătorească.

110. Susține că în prezenta cauză, măsura asiguratorie a fost dispusă prin încheierea Curții de Apel Centru din 25 septembrie 2025 și menținută de Curtea Supremă de Justiție prin decizia nr. 2r-355/25 din 27 septembrie 2025. Prin această decizie s-a reținut caracterul provizoriu al măsurii, durata acesteia fiind determinată de soluționarea cauzei în fond. Aceeași distincție a fost reținută de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 7 din 30 iunie 2026, care a subliniat caracterul provizoriu al măsurii asigurătorii și existența unor garanții procedurale menite să permită verificarea legalității acesteia și să prevină prelungirea nejustificată a restrângerii activității partidului politic.

111. Recurentul consideră că, în aceste condiții, la stabilirea termenului de 12 luni al limitării activității partidului politic, dispuse prin hotărârea asupra fondului, instanța urma să distingă această măsură de măsura asiguratorie aplicată anterior, întrucât acestea au temei juridic, natură și regim juridic distincte.

112. Totodată, recurentul a formulat critici referitoare la soluționarea repetată a cererii privind anularea măsurii asigurătorii, în condițiile în care legalitatea acesteia a fost deja verificată definitiv de Curtea Supremă de Justiție prin Decizia nr. 2r-355/25 din 27 septembrie 2025, prin raportare la art. 265 lit. b) din Codul de procedură civilă.

113. Prin urmare, susține aplicarea eronată a art. 21 alin. (3¹), (3²), (4) și (5) din Legea nr. 294/2007, precum și a art. 174 și art. 265 lit. b) CPC, inclusiv sub aspectul calculării termenului de 12 luni pentru care a fost dispusă limitarea activității Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, în raport cu temeiurile de recurs prevăzute de art. 432 alin. (1) lit. a), b) și e) Codul de procedură civilă.

POZIȚIA PĂRȚILOR

114. La 28 august 2026, Curtea Supremă de Justiție a notificat în mod electronic intimații Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Comisia Electorală Centrală, Serviciul de Informații și Securitate expediind copia recursurilor depuse, împotriva hotărârii din 4 august 2026 a Curții de Apel Centru, explicându-le dreptul de a depune referințe în care să-și expună poziția procesuală pe marginea argumentelor recursurilor.

115. Prin referința depusă electronic la 1 septembrie 2026, Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” a solicitat declararea recursului depus de Ministerul Justiției ca fiind inadmisibil.

116. Prin referința depusă electronic la 2 septembrie 2026, Comisia Electorală Centrală a solicitat declararea recursului depus de Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” ca fiind inadmisibil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

117. Art. 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel.”

118. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

119. Art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.”

120. Art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) *prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;*
- c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;
- d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”

121. Art. 442 din Codul de procedură civilă:

„(1) Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 432. Instanța invocă, din oficiu, neatragera în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre.

(2) În recurs nu pot fi administrate noi probe, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată și despăgubirile menționate la art. 372 alin. (3). Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeinic art. 432 alin. (1) lit. e) sau în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului, prevederile art. 372 se aplică în mod corespunzător.

(3) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs”.

122. Art. 444 din Codul de procedură civilă:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 432 alin. (1) lit. e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

123. Art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„Instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.”

124. Art. 21 din Legea nr.294/2007 privind partidele politice din 21 decembrie 2007:

„ (1) Activitatea partidului politic poate fi limitată dacă prin acțiunile acestuia se aduc prejudicii grave pluralismului politic sau principiilor democratice fundamentale.

(1¹) Activitatea partidului politic poate fi limitată dacă partidul nu a depus raportul privind gestiunea financiară sau nu a prezentat informațiile necesare pentru efectuarea supravegherii și a controlului finanțării partidului politic ori dacă nu a prezentat datele din registrul membrilor de partid, în termenele și forma stabilite de Comisia Electorală Centrală sau Agenția Servicii Publice.

(2) În cazul constatării acțiunilor sau inacțiunilor menționate la alin.(1) și (1¹), Ministerul Justiției, din oficiu sau la sesizare, solicită organului de conducere al partidului politic respectiv ca, într-un termen stabilit, de până la 30 de zile, să întreprindă măsuri pentru încetarea acestor fapte și să informeze ministerul despre măsurile luate și despre înlăturarea încălcărilor respective.

(3) Dacă organul de conducere al partidului politic nu a îndeplinit solicitarea Ministerului Justiției în termenul stabilit, activitatea partidului politic poate fi limitată pe un termen de până la 12 luni prin hotărâre judecătorească, la cererea

Ministerului Justiției, care se depune în decurs de 5 zile după expirarea termenului stabilit conform prevederilor alin.(2). Examinarea cererii de limitare a activității partidului politic ține de competența Curții de Apel Centru și se realizează într-un termen care nu va depăși două luni.

(3¹) Ministerul Justiției se poate adresa direct în instanța de judecată, fără a parcurge procedura prealabilă indicată la alin.(2), cerând limitarea activității partidului politic pe un termen de până la 12 luni, în cazul acțiunilor sau inacțiunilor menționate la alin.(1) și (1¹) care amenință suveranitatea, independența, integritatea teritorială, securitatea națională, ordinea și siguranța publică, însoțite de:

- a) acțiuni de subminare a proceselor electorale;
- b) campanii de dezinformare, incitare la ură, propaganda agresiunii militare, mesaje cu conținut extremist, cu conținut cu caracter terorist sau care, în alt mod, prezintă o amenințare pentru securitatea națională;
- c) acte de corupere pe scară largă a alegătorilor;
- d) finanțare ilegală sau acordare ilegală de servicii sau valori materiale partidului politic ori concurenților electorali ai acestuia;
- e) acțiuni de spălare a banilor sau introducerea în țară, în mod sistematic și ilegal, a mijloacelor financiare pentru activități curente sau electorale ale partidului politic;
- f) acțiuni de planificare, coordonare, sprijinire a acțiunilor violente.

(3²) Luând în considerare gravitatea încălcărilor admise de către partidul politic, existența unui pericol real și iminent de producere a unor consecințe iremediabile pentru valorile democratice și pentru ordinea de drept a Republicii Moldova prin continuarea desfășurării activităților ilegale ale partidului politic, Ministerul Justiției poate cere instanței de judecată să dispună, în calitate de măsură asiguratorie, limitarea activității partidului politic pe perioada examinării cauzei, până la pronunțarea în fond, prezentând, în acest sens, argumentele și probele care să ateste situațiile respective.

(3³) La examinarea cererii privind dispunerea, în calitate de măsură asiguratorie, a limitării activității partidului politic, instanța de judecată citează participanții la proces și, în termen de 3 zile de la depunerea cererii de aplicare a măsurii asiguratorii privind limitarea activității partidului politic, decide, prin încheiere executorie, cu privire la limitarea activității partidului politic în calitate de măsură asiguratorie. Părțile în proces sunt obligate să se prezinte în fața instanței de judecată.

(3⁴) Încheierea cu privire la aplicarea sau respingerea aplicării măsurii asiguratorii privind limitarea activității partidului politic poate fi atacată cu

recurs separat de fondul cauzei. Cererea de recurs se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în termen de 5 zile.

(3⁵) Înlăturarea încălcărilor admise de către partidul politic după depunerea cererii de limitare a activității acestuia nu exonerează partidul respectiv de răspundere juridică, însă poate fi luată în considerare la stabilirea termenului de limitare a activității.

(4) Hotărârea judecătorească privind limitarea activității partidului politic este definitivă și executorie, însă poate fi atacată cu recurs în termen de 10 zile. Cererea de recurs se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în termen de 15 zile. În cazul limitării activității partidului politic prin hotărâre judecătorească, Ministerul Justiției solicită Agenției Servicii Publice să noteze în Registrul de stat al persoanelor juridice faptul respectiv.

(5) Pe perioada limitării activității partidului politic, acestuia îi este interzisă participarea individuală sau în comun la alegeri și referendumuri, producerea, furnizarea, distribuirea și difuzarea publicității politice, fondarea mijloacelor de informare în masă, organizarea întrunirilor, a mitingurilor, a demonstrațiilor, a pichetărilor și a altor acțiuni publice, folosirea tuturor tipurilor de depuneri bancare, cu excepția cazurilor când sunt necesare decontări cu contractanții, decontări aferente îndeplinirii contractelor individuale de muncă, decontări pentru repararea prejudiciilor cauzate prin acțiunile partidului politic, decontări pentru plata impozitelor, a taxelor și amenzilor.

(5¹) La aplicarea măsurii asigurătorii privind limitarea activității partidului politic se aplică interdicțiile prevăzute la alin.(5).

(5²) Hotărârea și încheierea prin care s-a dispus limitarea activității partidului politic se expediază de instanța de judecată, în termen de cel mult 24 de ore din momentul pronunțării, în adresa părților la proces și a autorităților competente pentru punere în executare, iar acestea, la rândul lor, notifică instanța de judecată și Ministerul Justiției despre rezultatele executării.

(6) După înlăturarea necoresponderilor pentru care activitatea partidului politic a fost limitată, partidul va informa despre aceasta Ministerul Justiției, care, în termen de 5 zile, va autoriza reluarea activității partidului.

(7) Dacă, în perioada limitării activității partidului politic, acțiunile pentru care a fost limitată activitatea partidului se vor repeta sau dacă, pe parcursul primului an din data ultimei limitări a activității partidului, acesta comite încălcări similare, Ministerul Justiției cere instanței de judecată să dizolve partidul respectiv.

(8) Activitatea partidului politic nu poate fi limitată pe parcursul campaniei electorale la care participă, cu excepția cazurilor în care limitarea activității partidului politic se cere pentru comiterea unor încălcări grave ale legii, astfel

cum sunt prevăzute acestea la art.3 și la alin.(3¹) din prezentul articol. Activitatea partidului politic nu poate fi limitată pentru încălcări minore.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

125. Sub aspectul termenului de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că instanța de fond a emis hotărârea contestată la 4 august 2026 și a expediat-o participanților la proces la 21 august 2026, fapt care se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f.d.162, vol. VII).

126. Astfel, Curtea Supremă de Justiție constată că recursurile declarate la 11 august 2026 și, respectiv, 12 august 2026, de către Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se consideră depuse în termen.

127. Reieșind din conținutul recursurilor declarate, argumentele recurenților au fost întemeiate în drept în baza art. 432 alin.(1) lit. a), b), e) din Codul de procedură civilă.

128. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului obligă instanțele să își motiveze deciziile sale. Însă, întinderea obligației de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie analizată în lumina circumstanțelor fiecărei cauze. Fără a necesita un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de un reclamant, această obligație presupune, totuși, că o parte la procedura judiciară poate aștepta un răspuns specific și explicit la acele argumente care sunt decisive pentru rezultatul procedurii în cauză (*Paixão Moreira Sá Fernandes v. Portugalia*, nr. 78108/14 din 25 februarie 2020, § 71 și cauzele citate în aceasta; *Caraman v. Republica Moldova* din 16 februarie 2021, § 23).

129. Cu referire la temeiul prevăzut de art. 432 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, atestă că acesta se referă la situația în care recursul este admisibil dacă interpretarea legii în hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție. Ministerul Justiției nu a indicat nicio decizie sau un alt act al Curții Supreme de Justiție prin care să fi fost dată o altă interpretare a normelor de drept aplicabile în speță. (dosar: 2ra-328/24 pct. 41)

130. Mai mult, în jurisprudența Curții Supreme de Justiție s-a reținut că temeiurile stabilite la art. 432 alin. (1) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă nu pot fi invocate simultan, deoarece ele se exclud reciproc (încheierea nr. 2ra-883/24, §61). Astfel, primul pornește de la existența unei jurisprudențe uniforme deja conturate, pretins ignorate de instanța de apel, iar al doilea presupune necesitatea intervenției Curții Supreme de Justiție pentru schimbarea sau consolidarea unei orientări jurisprudențiale.

131. Sub aspectul temeiului consacrat la art. 432 alin. (1) lit. e), instanța de recurs reiterează că simplul dezacord al recurenților cu hotărârea instanței ierarhic inferioare, nu constituie temei de casare a deciziei contestate (dosar 2ra-883/24 pct.62-63).

132. Întrucât recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, Curtea Supremă de Justiție verifică doar legalitatea, dar nu și temeinicia deciziei recurate.

133. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. În temeiul art. 442 alin. (2) din Codul de procedură civilă, aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs.

134. Drept urmare, Curtea Supremă de Justiție nu reevaluează probele și nu substituie propria apreciere celei a instanței de fond, însă verifică dacă modul de apreciere a acestora nu este vădit arbitrar, contradictoriu sau nerezonabil.

135. Completul de judecată, de asemenea, constată că motivele de casare, invocate în recurs, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Centru și nu relevă interpretarea contrară a legii, fie aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural.

136. Instanța menționează că recursurile declarate conțin obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 para. 1 al CoEDO.

137. Cu referire la pretinsul caracter arbitrar al hotărârii ori că aceasta se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că natura arbitrară a unei hotărâri judecătorești presupune lipsa motivării, existența unor contradicții evidente în considerente sau ignorarea probatoriului administrat în cauză.

138. Raportând aceste expuneri la caz, din analiza hotărârii pronunțate de Curtea de Apel Centru, rezultă că aceasta cuprinde o expunere clară și coerentă a situației de fapt și a probatoriului care a fost examinat.

139. Astfel, instanța de apel a procedat la examinarea acțiunii formulate și a referințelor la aceasta, a analizat mijloacele de probă administrate și a oferit argumente explicite pentru soluția adoptată, nefiind identificată vreo lipsă de motivare ori vreo aplicare discreționară a legii. Simpla nemulțumire a recurenților

față de modul în care au fost interpretate probele sau dispozițiile legale nu echivalează cu existența arbitrarului, ci reprezintă, în realitate, o critică asupra temeiniciei soluției.

140. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate în latura aplicării sancțiunii de limitare a activității partidului politic.

141. Completul judiciar de recurs menționează că, potrivit art. 21 alin. (3¹) lit. a) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, Ministerul Justiției poate solicita direct instanței de judecată limitarea activității unui partid politic pentru un termen de până la 12 luni, fără parcurgerea procedurii prealabile, atunci când acțiunile sau inacțiunile prevăzute la alin. (1) și (1¹) ale aceluiași articol amenință suveranitatea, independența, integritatea teritorială, securitatea națională, ordinea și siguranța publică și sunt însoțite de acțiuni de subminare a proceselor electorale.

142. Din interpretarea sistemică și teleologică a dispoziției legale rezultă că legiuitorul a instituit un mecanism juridic de protecție a ordinii democratice împotriva unor conduite ale partidelor politice care, prin gravitatea și consecințele lor, depășesc sfera încălcărilor obișnuite ale legislației electorale și sunt susceptibile să afecteze funcționarea instituțiilor democratice.

143. În acest sens, instanța subliniază că norma analizată nu sancționează simpla participare a unui partid politic la competiția electorală și nici exercitarea dreptului acestuia de a promova anumite opțiuni politice. Obiectul reglementării îl constituie conduita contrară legii care afectează integritatea procesului electoral și generează o amenințare la adresa valorilor fundamentale protejate de norma juridică.

144. Completul concluzionează că finanțarea ilegală a campaniei electorale, utilizarea fondurilor nedeclarate și coruperea alegătorilor, fapte constatate prin probatoriul analizat de instanța de fond, constituie acțiuni de subminare a proceselor electorale, în sensul art. 21 alin. (3¹) lit. a) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, iar probele administrate demonstrează caracterul organizat al acestora, legătura lor cu activitatea partidului politic și aptitudinea concretă de a compromite integritatea procesului electoral, care aduc prejudicii grave pluralismului politic sau principiilor democratice fundamentale, care constituie, prin natura, gravitatea și modalitatea concretă de realizare, în sensul art. 21 alin. (3¹) lit. a) coroborat cu alin.(1) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice fapte susceptibile de aplicare a sancțiunii de limitare a activității.

145. Instanța de recurs reține drept întemeiate argumentele Curții de Apel că faptele respective depășesc sfera unor încălcări izolate ale normelor privind

finanțarea electorală, întrucât afectează garanțiile esențiale ale competiției politice democratice, respectiv transparența finanțării, egalitatea de șanse a concurenților electorali și libertatea exprimării voinței alegătorilor. Caracterul ilicit al conduitei rezultă nu doar din nerespectarea obligațiilor legale privind finanțarea și desfășurarea campaniei electorale, ci și din utilizarea unor mijloace nelegale pentru influențarea procesului de formare și exprimare a voinței populare.

146. În consecință, fiind demonstrate toate condițiile cumulative prevăzute de art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007, inclusiv amenințarea la adresa valorilor protejate de lege și imputabilitatea faptelor partidului politic, Completul consideră corectă limitarea activității acestuia, iar aprecierea vădit nerezonabilă a probelor de către prima instanță nu și-a găsit confirmare.

147. Instanța de recurs subliniază că aprecierea probelor constituie o prerogativă a instanțelor de fond, exercitată în baza examinării complete, obiective și coroborate a materialului probator.

148. Totuși, libertatea instanței în aprecierea probelor nu este absolută, aceasta fiind circumscrisă obligației de a respecta regulile logicii, principiile raționamentului juridic și cerințele motivării hotărârii judecătorești. O apreciere a probelor poate fi calificată drept vădit nerezonabilă doar atunci când concluziile instanței sunt în contradicție evidentă cu probele administrate, când sunt ignorate fără o justificare pertinentă a probelor determinante pentru soluționarea cauzei sau când unor elemente probatorii li se atribuie un conținut ori o semnificație pe care acestea nu le pot susține în mod rezonabil. Faptul respectiv nu se constată la caz.

149. Raportând considerentele expuse de instanța de fond la materialele cauzei și la criticile formulate în recursuri, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că soluția privind limitarea activității Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” este întemeiată pe o apreciere coroborată a probelor administrate și pe aplicarea criteriilor de necesitate, proporționalitate, gravitate și imputabilitate, relevante în materia ingerinței în libertatea de asociere politică.

150. Completul reține că instanța de fond nu și-a întemeiat concluzia asupra unei singure împrejurări sau asupra simplei apartenențe a unor persoane la formațiunea politică, ci a apreciat în ansamblu circumstanțele referitoare la caracterul organizat al activităților, transmiterea și repartizarea mijloacelor financiare, coordonarea activiștilor și simpatizanților, implicarea unor persoane cu roluri politice și organizaționale relevante, amplexarea teritorială a activităților, precum și existența unor legături funcționale și financiare cu formațiunea politică.

151. În acest context, Completul consideră că aceste împrejurări, examinate cumulativ, sunt de natură să depășească sfera unor încălcări individuale sau minore și să justifice concluzia instanței de fond privind existența unui pericol relevant pentru valorile protejate de art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007. În același timp, măsurile de remediere întreprinse ulterior de partid au fost corect valorificate ca elemente relevante pentru individualizarea duratei ingerinței, fără ca acestea să înlăture situația de fapt existentă la momentul inițierii procedurii.

152. Completul nu identifică, în argumentele recurentului, elemente de natură să infirme constatările esențiale ale instanței de fond sau să demonstreze că aprecierea probelor ar fi fost una arbitrară, selectivă ori incompatibilă cu exigențele unui control judiciar efectiv. Or, simpla existență a unor probe sau circumstanțe susceptibile de a primi o interpretare diferită nu este suficientă pentru înlăturarea concluziei instanței de fond, în condițiile în care aceasta rezultă din coroborarea întregului material probator.

153. Totodată, împrejurarea că anumite persoane au fost ulterior scoase de sub urmărire penală ori că anumite autorități au formulat concluzii diferite în cadrul unor proceduri distincte nu conduce, prin ea însăși, la infirmarea constatărilor din prezenta cauză. Procedura, stabilită de art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007, are o natură juridică distinctă de răspunderea penală individuală și presupune verificarea de către instanță a existenței unei conduite relevante a formațiunii politice și a necesității intervenției statului pentru protejarea valorilor prevăzute de lege.

154. Prin urmare, Completul de judecată concluzionează că circumstanțele stabilite în cauză, apreciate în ansamblul lor, satisfac exigența de *gravitate* necesară pentru aplicarea măsurii prevăzute de art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007, iar limitarea activității partidului nu apare ca fiind vădit excesivă în raport cu natura, amploarea și gravitatea faptelor constatate.

155. În consecință, criticile formulate de recurentul Partidul Politic Partidul Republican "Inima Moldovei", inclusiv cele referitoare la aprecierea probelor, la competența autorităților implicate, la relevanța constatărilor Comisiei Electorale Centrale și la măsurile de remediere întreprinse de partid, nu sunt de natură să răstoarne concluziile instanței de fond și urmează a fi apreciate ca neîntemeiate.

156. Astfel, instanța de recurs reține că argumentele invocate de către recurenți, în baza art.432 alin.(1) lit. a) și e), nu pot constitui temeiuri de admisibilitate a recursului.

157. Consecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază necesitatea asigurării unei practici judiciare uniforme în aplicarea

normelor de drept, în vederea garantării securității raporturilor juridice și a previzibilității actului de justiție.

158. În acest sens, art. 432 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă instituie un temei de recurs destinat consolidării sau schimbării jurisprudenței Curții Supreme de Justiție. Incidența acestuia presupune identificarea unor divergențe de practică judiciară, a unei probleme de drept asupra căreia instanța supremă nu s-a pronunțat ori a unor circumstanțe sociale sau juridice noi, care justifică reconsiderarea jurisprudenței existente.

159. Prin urmare, examinarea recursului din această perspectivă impune necesitatea intervenției Curții Supreme de Justiție pentru clarificarea, uniformizarea și dezvoltarea practicii judiciare în materia litigiilor privind limitarea activității partidelor politice.

160. Studiind materialele dosarului, verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, în limitele controlului judiciar, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept material și procedural aplicabile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile înaintate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” urmează a fi admise, iar hotărârea primei instanțe casată, în latura stabilirii răspunderii Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” și a termenului de calculare a acestuia.

161. Cu titlu de principiu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a se pronunța, reieșind din contextul cauzei examinate, asupra unor aspecte pertinente practicii judiciare de limitare a activității partidelor politice.

162. În primul rând, Completul de judecată reține că limitarea activității partidului politic, dispusă ca măsură asiguratorie, nu urmează a fi confundată cu limitarea activității stabilită prin hotărârea asupra fondului cauzei. Deși ambele măsuri produc, în esență, aceleași restrângeri asupra activității partidului, acestea au natură juridică și finalitate diferite. Măsura asiguratorie are caracter provizoriu și preventiv, fiind dispusă pentru perioada examinării cauzei, în scopul prevenirii producerii unor consecințe grave și ireparabile, în timp ce limitarea dispusă prin hotărârea asupra fondului reprezintă o măsură de sancționare, întemeiată pe constatarea încălcării legii.

163. În al doilea rând, caracterul distinct al măsurilor nu permite instanței să ignore durata restrângerii deja suportate de partid. În condițiile în care măsura asiguratorie produce, pe perioada aplicării sale, aceleași constrângeri materiale ale activității partidului, durata acesteia reprezintă o circumstanță relevantă la individualizarea termenului sancțiunii, prin prisma necesității și proporționalității ingerinței în libertatea de asociere.

164. În consecință, stabilirea termenului maxim de sancționare nu poate fi justificată exclusiv prin trimiterea la încălcarea constatată, ci trebuie să țină seama și de perioada în care partidul a fost deja supus unei restrângeri efective a activității prin măsura asiguratorie.

165. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că perioada în care măsura asiguratorie a fost în vigoare urmează a fi luată în calcul la stabilirea duratei limitării. O astfel de abordare nu presupune însă confundarea celor două instituții și nici transformarea măsurii asigurătorii într-o sancțiune. Se menține, astfel, distincția dintre acestea sub aspectul naturii și al scopului juridic, ținându-se cont, totodată, de efectele reale și cumulative ale celor două măsuri asupra partidului politic.

166. În *al treilea rând*, Completul de judecată subliniază că, la interpretarea și aplicarea normei urmează a fi luat în considerare faptul că măsura de asigurare se aplică pe durata examinării cauzei, care, potrivit legii, urmează să se desfășoare în termen de două luni (a se vedea art. 21 alin. (3) din Legea privind partidele politice).

167. În *al patrulea rând*, această reglementare urmează a fi aplicată separat și cumulativ cu cea referitoare la măsura de sancționare, pentru care legiuitorul a prevăzut în mod expres o limită maximă de 12 luni. Astfel, coroborarea acestor dispoziții relevă că voința legiuitorului a fost de a stabili că durata totală a limitării activității nu poate depăși 14 luni, perioadă care include atât durata aplicării măsurii asigurătorii, cât și durata măsurii de sancționare.

168. În prezenta cauză, Curtea de Apel Centru eronat a stabilit caracterul similar al acestor două instituții juridice și a decis deducerea perioadei de limitare a activității partidului ca măsură de asigurare din cea stabilită cu titlu de sancțiune.

169. Subsecvent, din motiv că obiectul litigiului dedus judecății este nou, iar anterior Curtea Supremă de Justiție nu a dezlegat problematica formelor de limitare a activităților politice este necesară clarificarea unor circumstanțe esențiale care vizează aplicarea măsurilor de asigurare și de răspundere a partidelor.

170. Implicit, instanța de recurs va puncta doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze. (*García Ruiz vs. Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, § 26; *Moreira Ferreira vs. Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, § 84).

171. *Cu referire la limitarea activității partidului politic dispusă în urma examinării fondului cauzei*, Completul de judecată reține că, în temeiul art. 21 alin. (1) din Legea privind partidele politice, activitatea partidului politic poate

fi limitată dacă, prin acțiunile acestuia, se aduc prejudicii grave pluralismului politic sau principiilor democratice fundamentale.

172. Procedura prevăzută la art. 21 alin. (3¹) din Legea privind partidele politice, reprezintă o derogare de la regula stabilită de alin. (2) și (3) al aceluiași articol, oferind Ministerului Justiției dreptul de a sesiza direct instanța atunci când încălcările prevăzute la alin. (1) și (1¹) amenință valorile expres indicate de legiuitor și sunt însoțite de una dintre situațiile enumerate la alin. (3¹) lit. a)–f).

173. Măsura prevăzută în acest sens este o formă *sui generis* de sancționare pentru abateri de un astfel nivel de gravitate, pentru care o alternativă mai ușoară a răspunderii juridice este insuficientă în vederea încetării acțiunilor ilegale constatate.

174. Limitarea activității partidului politic *în calitate de măsură asiguratorie*, prevăzută la alin. (3²), are caracter provizoriu și preventiv. Aceasta urmărește înlăturarea unui pericol real și iminent de producere a unor consecințe iremediabile pentru valorile democratice și ordinea de drept, pe durata examinării cauzei. În schimb, *limitarea activității dispusă prin hotărârea* asupra fondului, în temeiul alin. (3) sau (3¹), constituie o măsură de răspundere juridică, aplicată în urma examinării circumstanțelor care justifică restrângerea temporară a activității partidului politic.

175. Prin urmare, Completul de judecată reține că dispozițiile art. 21 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice reglementează distinct, din perspectiva naturii juridice și a finalității urmărite, limitarea activității partidului politic în calitate de măsură asiguratorie și limitarea activității dispusă prin hotărârea judecătorească asupra fondului cauzei.

176. *Cu referire la limitare drept măsură asiguratorie*, Completul de judecată constată că, potrivit art. 21 alin. (3²) din Legea privind partidele politice, aceasta poate fi dispusă numai în situația în care sunt întrunite cumulativ condițiile prevăzute de lege, și anume: existența unor încălcări grave admise de partidul politic, a unui pericol real și iminent de producere a unor consecințe iremediabile pentru valorile democratice și ordinea de drept, precum și existența legăturii dintre continuarea activităților ilegale ale partidului și riscul producerii acestor consecințe *prin continuarea desfășurării activităților ilegale ale partidului politic pe perioada examinării cauzei*.

177. Totodată, din conținutul art. 21 alin. (3²) din Legea privind partidele politice, rezultă că măsura asiguratorie are un caracter provizoriu, fiind dispusă exclusiv pentru perioada examinării cauzei, până la pronunțarea hotărârii asupra fondului. Prin urmare, aceasta nu soluționează fondul litigiului și nu poate fi confundată cu măsura de limitare a activității partidului politic drept formă a răspunderii juridice a acestuia.

178. De asemenea, caracterul distinct al măsurii asiguratorii rezultă din art. 21 alin. (3³) și (3⁴) din Legea partidelor politice, care instituie o procedură specială pentru examinarea acesteia, inclusiv pronunțarea, în termen de 3 zile, a unei încheieri executorii și posibilitatea contestării separate cu recurs. Prin urmare, legalitatea și temeinicia măsurii asiguratorii urmează a fi apreciate în raport cu rigorile speciale, prevăzute de alin. (3²) și independent de soluția asupra fondului cauzei.
179. Limitarea activității partidului politic, *în calitate de formă a răspunderii juridice*, reprezintă consecința legală a încălcării, de către partid, a normelor imperative privind organizarea și funcționarea. În această ipoteză, limitarea activității constituie o reacție juridică la conduită ilicită constatată și urmărește atât încetarea sau înlăturarea efectelor acesteia, cât și atragerea partidului la răspundere, în condițiile legii. În acest sens, art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007 permite Ministerului Justiției să solicite direct instanței limitarea activității partidului pentru un termen de până la 12 luni, atunci când încălcările prevăzute de lege aduc atingere gravă principiilor democratice fundamentale.
180. Astfel, limitarea activității partidului politic în temeiul art. 21 alin. (3²) din Legea partidelor politice are natura unei măsuri asiguratorii. Aceasta nu constituie o sancțiune anticipată și nu poate fi justificată exclusiv prin existența unei încălcări imputabile partidului politic. Scopul său este unul preventiv și provizoriu, constând în protejarea valorilor și intereselor juridice relevante pe durata examinării cauzei, atunci când continuarea activității partidului creează un risc concret de producere a unor consecințe care nu ar putea fi înlăturate sau reparate ulterior prin hotărârea asupra fondului. În acest sens, însăși Curtea de Apel Centru, prin încheierea adoptată la 25.09.2025 a specificat că măsura se impune ca un instrument preventiv.
181. Faptul că, potrivit art. 21 alin. (5¹) din Legea , în cazul aplicării măsurii asiguratorii se aplică aceleași interdicții prevăzute la alin. (5) nu schimbă natura juridică distinctă a celor două instituții. Identitatea efectelor juridice imediate nu determină identitatea scopului și a temeiului juridic. În cazul sancțiunii, limitarea reprezintă consecința încălcării legii, în timp ce, în cazul măsurii asiguratorii, aceeași limitare este utilizată ca instrument temporar pentru prevenirea unui prejudiciu ireparabil pe durata procesului.
182. Reieșind din cele relatate *supra* Completul de Judecată al Curții Supreme, concluzionează că măsura asiguratorie privind limitarea activității partidului politic și sancțiunea limitării activității acestuia reprezintă, sub aspect juridic, constituie instituții aparte, având scopuri și temeiuri juridice diferite. Măsura asiguratorie are un caracter provizoriu și preventiv, fiind instituită pentru

perioada examinării cauzei, în scopul prevenirii producerii unor consecințe iremediabile, în timp ce limitarea activității ca sancțiune reprezintă o consecință juridică a încălcărilor constatate și urmărește realizarea răspunderii juridice a partidului politic.

183. În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a sublinia că această distincție de natură juridică nu poate conduce la ignorarea efectelor concrete produse de măsura asiguratorie asupra partidului politic.
184. Completul de judecată evidențiază că art. 21 alin. (5¹) din Legea nr. 294/2007, prevede expres că în cazul aplicării măsurii asiguratorii privind limitarea activității partidului politic se aplică interdicțiile prevăzute la alin. (5). Prin urmare, deși temeiul și scopul măsurii asiguratorii sunt diferite de cele ale sancțiunii, restrângerea efectivă a activității partidului este, în esență, aceeași. Pe durata măsurii asiguratorii, partidul este supus acelorași interdicții care operează în cazul limitării activității ca sancțiune, inclusiv în ceea ce privește participarea la alegeri și referendumuri, desfășurarea publicității politice, organizarea întrunirilor și desfășurarea altor acțiuni publice.
185. În aceste condiții, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că existența unei diferențe de natură juridică între cele două măsuri nu poate avea drept consecință tratarea perioadei în care partidul a fost efectiv supus limitării activității precum că aceasta nu ar fi existat.
186. Cu referire la concluzia primei instanțe că termenul de aplicare a sancțiunii urmează a fi calculat din data aplicării măsurii de asigurare, Completul observă că legiuitorul nu a prevăzut expres deducerea perioadei de executare a măsurii asiguratorii din termenul limitării activității stabilite prin hotărârea asupra fondului. În consecință, o asemenea deducere nu operează automat, în temeiul unei reguli legale exprese.
187. Totuși, absența unei reglementări privind deducerea nu poate fi interpretată în sensul că perioada în care partidul politic a suportat deja aceleași restricții este lipsită de relevanță juridică.
188. În acest sens, la stabilirea duratei limitării activității partidului politic, instanța este obligată să respecte principiul proporționalității, evaluând nu doar gravitatea încălcărilor constatate și necesitatea măsurii, ci și durata restricțiilor deja suportate în cadrul aceleiași proceduri judiciare.
189. O interpretare contrară, care ar exclude în mod absolut luarea în considerare a perioadei executării măsurii asiguratorii, ar putea conduce la aplicarea unor restricții excesive în raport cu scopul legitim urmărit, contrar exigențelor art. 54 din Constituție și art. 11 din Convenția europeană pentru protecția drepturilor omului și libertăților fundamentale.

190. Prin urmare, Completul de judecată consideră că perioada în care activitatea partidului politic a fost limitată în calitate de măsură asiguratorie constituie o circumstanță juridică relevantă, care trebuie evaluată la individualizarea duratei limitării dispuse prin hotărârea asupra fondului.
191. Această concluzie nu presupune existența unei obligații legale de deducere automată a perioadelor, ci impune instanței să justifice necesitatea și proporționalitatea duratei totale a restricțiilor aplicate partidului politic. Această interpretare permite concilierea autonomiei juridice a celor două măsuri cu principiul proporționalității și evită transformarea limitării activității partidului politic într-o restrângere excesivă a libertății de asociere.
192. În continuare, Completul de judecată subliniază că, la interpretarea și aplicarea normei urmează a fi luat în considerare faptul că măsura de asigurare se aplică pe durata examinării cauzei, care, potrivit art. 21 alin. (3) din Legea privind partidele politice, urmează să se desfășoare în termen de două luni.
193. Această reglementare se deosebește de cea referitoare la măsura de sancționare, pentru care legiuitorul a prevăzut în mod expres o limită maximă de 12 luni. Prin urmare, coroborarea acestor dispoziții relevă intenția legiuitorului de a stabili că durata totală a limitării activității nu poate depăși 14 luni, perioadă care include atât durata aplicării măsurii asigurătorii, cât și durata măsurii de sancționare.
194. La individualizarea răspunderii juridice a Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ia în considerare toate circumstanțele relevante ale cauzei, inclusiv perioada pentru care Partidul Politic „Inima Moldovei” a fost anterior supus măsurii asigurătorii prin încheierea din 25.09.2025, care până la emiterea hotărârii asupra fondului (04.08.2026) a constituit 10 luni și 10 de zile (termen determinat de ridicarea excepției de neconstituționalitate).
195. Termenul de limitare a activității, în calitate de sancțiune, în cazul dedus judecății, a început să curgă din data adoptării hotărârii asupra fondului din 04 august 2026 a Curții de Apel Centru.
196. În condițiile în care activitatea partidului politic a fost deja limitată, cu titlu de măsură asiguratorie, pentru o perioadă de 10 luni și 10 de zile, aplicarea ulterioară a sancțiunii pentru durata maximă prevăzută de lege, fără luarea în considerare a perioadei în care restrângerea a produs deja efecte, ar putea determina o prelungire disproporționată a ingerinței în exercitarea libertății de asociere politică. O asemenea abordare ar conduce, în fapt, la cumularea efectelor restrictive ale celor două măsuri, cu consecința extinderii duratei totale în care partidul politic este împiedicat să își desfășoare activitatea în

condiții obișnuite, ceea ce impune o examinare riguroasă a necesității și proporționalității duratei sancțiunii aplicate.

197. Suplimentar, în situația în care, anterior aplicării sancțiunii, partidul politic a fost deja supus unei măsuri asigurătorii de limitare a activității, stabilirea ulterioară a sancțiunii pentru un termen maxim, fără a ține cont în niciun mod de perioada restrângerii deja executate, ar putea conduce, în plan material, la o dublare a perioadei în care partidul este lipsit de posibilitatea exercitării obișnuite a activității sale politice.
198. O asemenea abordare ar fi incompatibilă cu necesitatea individualizării răspunderii juridice în raport cu circumstanțele concrete ale cauzei. Chiar dacă perioada măsurii asigurătorii nu poate fi calificată, din punct de vedere tehnico-juridic, drept executare a sancțiunii, aceasta reprezintă totuși o perioadă în care Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” i-a fost efectiv aplicate restricții identice cu sancțiunea stabilită după examinarea fondului.
199. Curtea Supremă de Justiție subliniază că o astfel de abordare nu presupune confundarea celor două instituții și nici transformarea măsurii asigurătorii într-o sancțiune, menținând distincția dintre acestea sub aspectul naturii și scopului juridic, dar ține cont de efectele reale și cumulative ale celor două măsuri asupra partidului politic.
200. Având în vedere considerentele expuse supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază că limitarea activității Partidului Politic „Inima Moldovei” pentru o perioadă de 3 (trei) luni și 20 (douăzeci) zile constituie o măsură necesară și proporțională.
201. La stabilirea duratei acesteia, Completul de judecată ține seama de perioada în care activitatea partidului a fost deja restrânsă în temeiul măsurii asigurătorii, astfel încât durata cumulată a restrângerii să nu depășească limita maximă prevăzută de lege și să asigure un just echilibru între necesitatea protejării ordinii democratice și respectarea libertății de asociere politică.
202. În consecința raționamentelor invocate, la aplicarea măsurii de sancționare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ține cont de toate circumstanțele relevante ale cauzei, inclusiv de perioada pentru care Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, a fost supus măsurii asigurătorii (25 septembrie 2025 - 4 august 2026), care constituie 10 luni și 10 de zile.
203. Drept urmare, activitatea partidului politic urmează a fi limitată pe un termen de 3 luni și 20 zile, calculat din momentul punerii în executare a hotărârii asupra fondului.

204. Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide asupra necesității admiterii recursurilor declarate de Ministerul Justiției și Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” și casării hotărârii din 4 august 2026 a Curții de Apel Centru, în latura stabilirii perioadei de limitarea activității și modului de calculare a acestuia.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) lit. b), art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU MAJORITATE DE VOTURI,

Admite recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”.

Casează parțial hotărârea din 4 august 2026 a Curții de Apel Centru, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, intervenienți accesorii Comisia Electorală Centrală și Serviciul de Informații și Securitate, privind limitarea activității partidului politic Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” pe un termen de 12 luni, în partea termenului de limitare a activității și momentul de început al calculului acestuia, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, prin care:

Se limitează activitatea Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” pentru un termen de 3 (trei) luni și 20 (douăzeci) zile, calculată de la data pronunțării hotărârii Curții de Apel Centru din 4 august 2026.

În rest, menține hotărârea din 4 august 2026 a Curții de Apel Centru.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Elena Croitor

OPINIE SEPARATĂ

a judecătorului Curții Supreme de Justiție, Elena Croitor

formulată în temeiul art. 48 alin. (2) din Codul de procedură civilă

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată
a Ministerului Justiției al Republicii Moldova împotriva Partidului Politic Partidul
Republican „Inima Moldovei”, intervenienți accesorii Comisia Electorală Centrală și
Serviciul de Informații și Securitate

PROCEDURA PRELIMINARĂ ÎN FAȚA CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE

1. Pe 28.08.2026, dosarul "Ministerul Justiției al RM vs. Partidul Politic Partidul Republican Inima Moldovei - privind limitarea activității Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” pe un termen de 12 luni", înregistrat la Curtea Supremă de Justiție cu numărul 2-25134628-01-2ra-28082026, a fost repartizat judecătorului-raportor Elena Croitor.
2. La data de 07.09.2026, judecătorul-raportor Elena Croitor a depus declarație de abținere de la examinarea prezentei cauze, având în vedere participarea în calitate de intervenient, în prezenta cauză, a Serviciului de Informație și Securitate a Republicii Moldova și întemeierea hotărârii supuse recursului pe datele furnizate de acesta.
Abținerea a invocat *inter alia* rezonabilitatea suspiciunii prezenței în dosar a materialelor atribuite la categoria *secret de stat*, la examinarea cărora autorul declarației de abținere nu are dreptul perfectat de acces. Judecătorul a menționat, de asemenea, că aceste circumstanțe pot afecta plenitudinea, eficiența și obiectivitatea controlului judiciar asupra hotărârii recurate și, implicit, din perspectiva testului obiectiv de imparțialitate, fac aplicabil art. 50 lit. e) din Codul de procedură civilă.
3. La 09.09.2026, Completul de judecată investit cu soluționarea, a respins declarația de abținere.

În consecință, judecătorul-raportor a examinat cererile de recurs exclusiv în baza materialelor cauzei care nu constituie date protejate prin Legea 245/2008 cu privire la secretul de stat.

CIRCUMSTANȚE DE FAPT ALE CAUZEI

4. Prin hotărârea din 4 august 2026 a Curții de Apel Centru:
 - s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, intervenienți accesorii Comisia Electorală Centrală și Serviciul de Informații și Securitate, privind limitarea activității Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” pe un termen de 12 luni;
 - s-a limitat activitatea Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” pentru un termen de 12 (doisprezece) luni;
 - s-a stabilit că termenul privind limitarea activității Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei” urmează a fi calculat începând cu 25 septembrie 2025, data aplicării măsurii asiguratorii, prin care s-a limitat activitatea Partidului Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, pe perioada examinării cauzei civile, până la pronunțarea în fond, aplicate prin încheierea Curții de Apel Centru din 25 septembrie 2025.
5. La 11 august 2026, Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, reprezentat de Irina Vlah, a declarat recurs împotriva hotărârii din 4 august 2026 a Curții de Apel Centru,

solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Pe 28 august 2026, Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, în rezultatul emiterii hotărârii motivate a Curții de Apel Centru din 04.08.2026, și-a concretizat recursul.

6. La 12 august 2026, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva hotărârii din 4 august 2026 a Curții de Apel Centru solicitând casarea parțială a hotărârii în partea ce vizează termenul de limitare a activității Partidului Politic Republican „Inima Moldovei”.
7. În susținerea poziției sale în instanța de recurs, Partidul Politic Partidul Republican „Inima Moldovei”, a invocat temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (1) lit. b) și e) din Codul de procedură civilă, iar Ministerul Justiției 432 alin. (1) lit. a), b) și e) din același act normativ.

STANDARDUL DE PROBĂ ȘI TESTUL DE PROPORȚIONALITATE

Obiect al controlului de legalitate în recurs îl constituie, în esență, corectitudinea testului de proporționalitate, aplicat de Curtea de Apel Centru la stabilirea sancțiunii de limitare a activității partidului politic potrivit art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice (în continuare – Lege).

Întrucât testul de proporționalitate poate fi realizat doar concomitent cu aprecierea probelor, recursul urma a fi admis inclusiv în temeiul art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă. În susținerea acestei soluții se rețin următoarele argumente.

8. **Obiectul probatoriului**, în prezenta cauză este circumscris prevederilor art. 21 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, coroborat art. 11 para. 2 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.
9. Astfel, potrivit art. 21 din Lege, limitarea activității partidului politic, drept sancțiune pentru neconformarea prevederilor legale imperative, intervine dacă:
 - a. prin acțiunile acestuia se aduc prejudicii grave pluralismului politic sau principiilor democratice fundamentale;
 - b. acțiunile, menționate la pct. 3.1, amenință suveranitatea, independența, integritatea teritorială, securitatea națională, ordinea și siguranța publică, însotite de una din acțiunile prevăzute de art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007.
10. Ministerul Justiției și-a întemeiat acțiunea pe reglementările art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007, lit. a) și d) (Vol. VII, f.d. 42-47):
 - a) acțiuni de subminare a proceselor electorale; [...]
 - d) finanțare ilegală sau acordare ilegală de servicii sau valori materiale partidului politic ori concurenților electorali ai acestuia.
11. Pentru aplicarea sancțiunii limitării activității partidului politic, Ministerul Justiției trebuia să probeze, iar instanța de judecată – să constate, în speță, existența cumulativă a condițiilor indicate *supra*. În acest sens, premisa verificării, statuată în pct. 404 din hotărârea Curții de Apel Centru din 4 august 2026, este una corectă.
12. Totodată, având în vedere incidența art. 11 din CoEDO, prima instanță trebuia să verifice dacă, în afară de aspectele care vizează cerința de legalitate, constatate drept pre-îndeplinite prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 7 din 30 iunie 2026, măsurile solicitate de Ministerul Justiției sunt proporționale abaterii, constatate ca dovedită prin probele administrate în prezenta cauză civilă.
13. Astfel, deși Curtea Constituțională a reținut întrunirea cerințelor de calitate a legii, i.e., a art. 21 alin. (3¹) din Legea nr. 294/2007, Curtea de Apel Centru trebuia să constate cerința de proporționalitate la aplicarea legii, adică faptul că ingerința în dreptul fundamental, consacrat de art. 11 al CoEDO este necesară, dar nu mai mult decât suficientă, pentru protejarea scopului legitim pentru care a fost aplicată.

14. În speță, instanța sesizată cu soluționarea fondului a concluzionat asupra continuității unor persoane, relații și structuri organizaționale, implicării persoanelor cu roluri politice și electorale relevante, cu privire la membrii partidului beneficiari ai tranzacțiilor „Promsvyazbank” și relația lor financiară cu partidul, referitor la transmiterea mijloacelor financiare, repartizarea sarcinilor și coordonarea activităților, precum și la finalitatea activităților și beneficiul politic și electoral al partidului.
15. Motivarea instanței nu explică, totuși, cu suficientă claritate care din cerințele prevăzute de art. 21 alin. (3¹) demonstrează aceste circumstanțe de fapt.
16. Altfel spus, din hotărâre nu se poate desprinde cum ansamblul acestor împrejurări constată drept îndeplinite condițiile privind prejudicierea gravă a principiilor democratice fundamentale, reținută de instanța de fond în pct. 405 al hotărârii recurate. În acest sens, urma, de asemenea, a se stabili cum faptele considerate ca demonstrate invocă o încălcare a principiilor democratice, iar în privința acestora din urmă, trebuia să se statueze *in concreto*.
17. Concluziile date rămân valabile cu privire la modalitatea în care acțiunile reținute în sarcina partidului amenință suveranitatea, independența, integritatea teritorială, securitatea națională, ordinea și siguranța publică (drept condiții alternative), precum și căroră din aceste „scopuri legitime” (prin prisma art. 11 para. 2 al CoEDO) li s-au adus atingere prin faptele constatate de Curtea de Apel.
18. *Mutatis mutandis* concluziile de la pct. 17-18 se aplică acțiunilor prevăzute de art. 21 alin. (3¹) lit. a) și/sau d).
19. Pragul calitativ al *gravității prejudiciului*, cerută de art. 21 alin. (1) din Legea nr 294/2007, care depășește existența unor încălcări ale regulilor privind finanțarea, urma, de asemenea, a fi apreciat.
20. În raport cu circumstanțele concrete ale prezentei cauze, probațiunea viza, de asemenea:
- stabilirea modului în care conduita imputată depășește simpla ilegalitate financiară și intră în categoria specială prevăzută la art. 21 alin. (3¹) lit. a).
 - care sunt elementele suplimentare care transformă încălcările regimului finanțării electorale într-o acțiune de subversiune a procesului electoral.
21. În partea care vizează suportul probator al hotărârii recurate, lucrările publice ale dosarului permit a constata că aprecierile Curții de Apel Centru se întemeiază, în principal, pe informațiile Centrului Național Anticorupție și Procuraturii Cahul, precum și pe scrisoarea Serviciului de Informații și Securitate nr. IE/9918 din 22 septembrie 2025 (desecretizată). Este necesar a sublinia că instanța de fond a examinat parțial și evoluția cauzelor penale invocate în informațiile oferite de Procuratura Cahul.
22. Informația prezentată de Centrul Național Anticorupție și Procuratura Cahul, constituie, în principiu, date privind demararea și desfășurarea unor proceduri penale în privința unor persoane în legătură cu faptele de corupție electorală. Deși se constată coincidența numelor persoanelor indicate în datele prezentate de autoritățile sus-numite cu cele ale membrilor partidului politic, informațiile respective au fost furnizate la o etapă incipientă a cercetărilor penale și nu erau *per se* suficiente pentru a fundamenta concluzii privind finanțarea ilegală a partidului.
23. Consecvent, la materialele cauzei există copia ordonanței procurorului din Procuratura Cahul din 30 octombrie 2025, prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a douăsprezece persoane pentru lipsa elementelor infracțiunii prevăzute de art. 181³ din Codul penal.
24. Instanța, indubitabil, putea utiliza datele urmăririi penale în propria procedură, însă urma să aprecieze dacă fapta reținută (în temeiul legii speciale) în sarcina persoanei fizice vizează și conduita persoanei juridice.
25. Nu poate fi însușită, în acest sens, poziția instanței de fond, statuată la pct. 271 din hotărârea din 04 august 2026, că evoluția procedurii penale privește răspunderea individuală a

persoanelor vizate și impune o apreciere prudentă a informațiilor provenite din acea procedură.

26. În măsura în care instanța folosește informații derivate din ordonanțele de pornire a urmăririi penale, consolidate în răspunsul Procuraturii Cahul, în demonstrarea faptelor care incumbă partidului, aceasta era, în egală măsură, obligată să aprecieze cum schimbarea situației de fapt constatate prin actele aceleiași autorități, îi confirmă sau infirmă raționamentul judiciar.
27. Totodată, instanța nu a explicat cum se menține proba privind finanțarea ilegală a partidului, dacă unul din actele pe care și-a întemeiat concluziile a fost substanțial modificat.
28. Sub aspectul procedurii, controlul în recurs ar fi trebuit să se refere și la coroborarea probelor, la care a apelat instanța de fond, și măsura în care aceasta poate substitui demonstrarea distinctă a fiecărei condiții care justifică ingerința în libertatea de asociere garantată de art. 11 al CoEDO.
29. Din perspectiva termenului maxim de limitare a activității partidului, nu poate fi susținut argumentul majorității, potrivit căruia activitatea acestuia ar putea fi limitată pe o perioadă de 14 luni. Atât timp cât măsura asiguratorie și cea sancționatorie presupun exact aceleași restricții, în sensul art. 21 alin. (5) și (5¹) din Lege, ingerința lor în dreptul fundamental este identică, în pofida faptului că măsurile *per se* sunt diferite ca natură. Prin modalitatea de exprimare, normele respective sunt de sancționare și, prin urmare, sunt de strictă interpretare.

În consecința celor constatate și a argumentelor expuse, considerăm că recursurile declarate în temeiul art. 432 alin (1) lit. e) urmau să fie admise, atât în vederea reaprecierii probatoriului pentru determinarea proporționalității ingerinței în dreptul fundamental la libertatea de asociere, cât și pentru consolidarea jurisprudenței Curții Supreme de Justiție sub aspectul condițiilor, probelor, obiectului și standardului probatoriului în materia limitării activității partidelor politice.

Judecătorul Curții Supreme de Justiție

Elena Croitor